

**T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SERAMİK ANABİLİM DALI
SERAMİK BİLİM DALI**

**OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARDA ÜÇ BOYUTLU SERAMİK
ETKİNLİKLERİ ÜZERİNE BİR DURUM ÇALIŞMASI**

SALIHA YURTERİ ÖZTÜRK

YÜKSEK LİSANS

**DANIŞMAN:
DR. ÖĞR. ÜYESİ AZİZE MELEK ÖNDER**

KONYA-2021

**T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SERAMİK ANABİLİM DALI
SERAMİK BİLİM DALI**

**OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARDA ÜÇ BOYUTLU SERAMİK
ETKİNLİKLERİ ÜZERİNE BİR DURUM ÇALIŞMASI**

SALIHA YURTERİ ÖZTÜRK

YÜKSEK LİSANS

**DANIŞMAN:
DR. ÖĞR. ÜYESİ AZİZE MELEK ÖNDER**

KONYA-2021

 <p>KONYA</p>	<p>T.C. NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü</p>	 <p>SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ</p>
--	--	--

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin	Adı Soyadı	SALIHA YURTERİ ÖZTÜRK		
	Numarası	18810271003		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	SERAMİK/ SERAMİK		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans	X	
		Doktora		
Tezin Adı	Okul Öncesi Çocuklarda Üç Boyutlu Seramik Etkinlikleri Üzerine Bir Durum Çalışması			

Bu tezin hazırlanmasında bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

SALIHA YURTERİ ÖZTÜRK

 KONYA	T.C. NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü	 SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
---	--	---

Öğrencinin	Adı Soyadı	SALİHA YURTERİ ÖZTÜRK		
	Numarası	18810271003		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	SERAMİK/ SERAMİK		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans	X	
		Doktora		
	Tez Danışmanı	DR. ÖĞR. ÜYESİ AZİZE MELEK ÖNDER		
Tezin Adı	Okul Öncesi Çocuklarda Üç Boyutlu Seramik Etkinlikleri Üzerine Bir Durum Çalışması			

ÖZET

Okul öncesi eğitim temel eğitimden önce çocuğu eğitime hazırlayan bir süreçtir. Bu dönemde çocuğun eğitimi içinde sanatsal çalışmalar önemlidir. Çocuğun oyun çağında olduğu göz önüne alındığında severek yapacakları sanatsal etkinlikler çocuğun gelişimini desteklemektedir.

Okul öncesi dönem çocuğun seramik, kil ve oyun hamuru gibi malzemelerden üç boyutlu sanatsal çalışmalarıyla bilişsel, sosyal-duygusal, psiko-motor, dil ve öz bakım gelişimlerinin büyük ölçüde desteklenmesi amaçlanmıştır.

Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemi kullanılarak hazırlanan veriler, gözlem yöntemi ile elde edilmiştir. Konya Öğretmen Fuat Altan Anaokulunda 12 erkek ve 6 kız öğrenciden oluşan 18 çocuğun kil malzemedeki yapmış olduğu üç boyutlu çalışmalar belirlenen kazanımlar doğrultusunda gelişim süreçleri gözlemlenerek değerlendirilmiştir. Tasarım sürecinin başlangıcında çocuklara kil malzeme tanıtılmış, özgün kompozisyonlar oluşturulmuştur. Çocuk çalışmalarında figürler, çeşitli materyaller ve doku biçimleriyle zenginleştirilerek, farklı boyut ve formda özgün ürünler ortaya çıkmıştır.

Anahtar kelimeler: Okul Öncesi Eğitim, Üç Boyutlu Çalışmalar, Seramik Eğitimi,

 KONYA	T.C. NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü	 NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ KONYA SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
---	--	--

Author' s	Name and Surname	SALİHA YURTERİ ÖZTÜRK		
	Student Number	18810271003		
	Department	CERAMIC		
	Study Programme	Master's Degree (M.A.)	X	
		Doctoral Degree (Ph.D.)		
	Supervisor	DR. ÖĞR. ÜYESİ AZİZE MELEK ÖNDER		
Title of the Thesis/Dissertation	A Case Study on Three Dimensional Ceramic Activities in Preschool Children			

ABSTRACT

Pre-school education is a process of preparing children's education before basic education. During this period, artistic work is important in the education of the child. When the child's game is taken into consideration, artistic activities that child will do fondly support his/her development.

It is aimed to support the child's development of cognition, social-emotional, psycho-motor, language and self-view with three-dimensional art from materials such as ceramics, clay and play dough in preschool period.

In this study, data prepared using qualitative research method was obtained by observation method. In Konya Teacher Fuat Altan Kindergarten, 18 children consisting of 12 boys and 6 girls were evaluated in line with the achievements obtained from three-dimensional studies made of clay material. At the beginning of the design process, clay materials were introduced to children and original compositions were created. In children's works, original products of different sizes and forms were revealed by enriching the figures with various materials and texture forms

Key words: Preschool Education, Three-dimensional Studies, Ceramic Education.

ÖNSÖZ

Okul öncesi dönemde çocuklar, yaşları itibari ile sürekli oyun oynama güdüsü içerisindeyler. Çalışmamızda çocuklara verilen okul öncesi eğitim programları ile seramik etkinliklerinin verilmesi farklı disiplinlerin bir arada sunulmasını sağlarken çocuklara oyun oynama fırsatı ile istedik kazanımlara daha kolay ulaşmamızı sağlamaktadır. Ayrıca okul öncesi dönem çocuklarda ilklerin yaşandığı unutulmaz anıların ve deneyimlerin oluştuğu bir süreçtir. Bu süreçte çocuklara verilen kil malzemesi, onların farklı deneyimler kazanmalarına fırsat verirken onların gelişim evrelerinde de olumlu etkiler oluşturmuştur.

Bu çalışmanın oluşturulmasında tez danışmanlığımı yapan, araştırmanın yürütülmesi sürecinde yardımını esirgemeyen değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Azize Melek ÖNDER'e, fikirlerini benimle paylaşıp çalışma sürecinde desteğini hiçbir zaman eksik etmeyen sevgili eşim Mustafa ÖZTÜRK'e ve çocuklarıma teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI.....	İ
ÖZET	İİ
ABSTRACT	İİİ
ÖNSÖZ	İV
İÇİNDEKİLER.....	V
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.1.1. Problem Cümlesi.....	2
1.2. Araştırmanın Amacı.....	2
1.3. Araştırmanın Önemi.....	2
1.4. Sayıtlar (Varsayımlar).....	2
1.5. Sınırlılıklar.....	3
1.6. Tanımlar	3
2. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM VE ÖNEMİ.....	4
2.1. Okul Öncesi Eğitimin Amaçları.....	5
2.2. Okul Öncesi Eğitimin Temel İlkeleri.....	5
2.3. Okul Öncesi Eğitim Programı ve Özellikleri.....	7
2.4. Okul Öncesi Dönemde Çocukların Gelişim Özellikleri.....	7
2.4.1. Okul Öncesi Bilişsel Gelişim Özellikleri	8
2.4.2. Okul Öncesi Sosyal ve Duygusal Gelişim Özellikleri	9
2.4.3. Okul Öncesi Çocuklarda Psiko-Motor Gelişim Özellikleri.....	10
2.4.4. Okul Öncesi Dil Gelişim Özellikleri.....	11
2.4.5. Okul Öncesi Öz Bakım Beceri Özellikleri	12
2.5. Okul Öncesinde Sanat Eğitimi.....	13
2.5.1. Okul Öncesinde Üç Boyutlu Sanatsal Çalışmalar.....	16
2.5.2. Okul Öncesinde Yoğurma Maddeleri.....	18
2.6. Seramik Sanatı ve Eğitimi	19
2.6.1. Seramik Biçimlendirme Yöntem ve Teknikleri.....	23
2.6.2. Okul Öncesinde Seramik Eğitimi.....	25

3. YÖNTEM.....	28
3.1. Veri Toplama Araç ve/veya Teknikleri.....	29
3.2. Evren ve Örneklem	29
3.3. Veri Toplama Araçları.....	30
3.4. Veri Analizi	30
4. UYGULAMA	32
4.1. Kazanım ve Göstergeler	32
4.2. Etkinlik Planları	37
5. BULGULAR VE YORUM	40
5.1. Ders İçi Bulgu ve Yorumlar	40
5.2. Okul Öncesi Dönemde Uygulanan Yoğurma Maddelerinin Çocuklardaki Kazanım Bulgu ve Yorumları	71
5.3. Okul Öncesi Dönemde Seramik Uygulama Çalışmalarının Değerlendirilmesi	72
6. SONUÇ VE ÖNERİLER	75
7. KAYNAKÇA	78
8. EKLER LİSTESİ	84
8.1. Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü Araştırma İzin Belgesi.....	84
8.2. Araştırma Veli İzin Belgesi Örneği.....	85
8.3. Uygulama Fotoğrafları	86

1. GİRİŞ

Okul öncesi dönem, birey yaşamının sonraki dönemlerinin temelini oluşturması sebebiyle oldukça önemli bir yaş aralığıdır. Bu dönemde çocukların bilişsel, sosyal-duygusal, psiko-motor, dil ve öz bakım becerileri gibi ana kazanımlar göstermesi beklenir. Bu alanların tümü bir bütünün parçalarını oluşturmaktadır ve her biri çocukların gelişimine katkısı büyüktür (Ulutaş, Demir ve Yayan, 2017: 1523).

Üç boyutlu seramik çalışmalar tıpkı çocukların davranışları gibi esnek, hareketli ve sürprizlidir. Yumuşak dokulu ve esnek malzemelerin kullanımı, çocuğun tüm gelişim alanlarını destekleyen, onların hareket alanlarını genişleterek duygularını en iyi şekilde aktarabilecek alternatif bir malzeme olabileceği fikrinden hareketle; bu malzemenin zengin şekillendirme olanaklarından faydalanılmıştır. Okul öncesi dönemde yapılan sanat etkinlikleri ile üç boyutlu kavramı daha nesnel olarak çocuklarda oluşmaktadır.

Çocuklar, doğumdan itibaren aktif olarak öğrenimleri olunur. Okul öncesi dönem aktif kazanımların yüksek olduğu bir aşamadır. Bu dönem öğrencileri çalışmalarında pek çok şey hakkında bilgi sahibi olmaya çalışır, kendi özgün fikirlerini ifade ederler. Çeşitli materyalle çalışma esnasında çalışılan nesne ile ilgili kazanımlara ulaşılır. Sanatla yeni ulaşılan bilgiler ile edinilen kazanımlar çocukların gelişim süreçlerini destekler. Aynı zamanda çocuklar sanatsal faaliyetlerde yaptıkları ürünlerin beğenildiğini ve saygı gördüğünü fark ettiklerinde özgüvenleri artmaktadır.

1.1. Problem Durumu

Okul öncesi dönemdeki (4-6yaş) çocukların üç boyutlu çalışmalar yapması çocukların gelişimlerine katkı sağlayıp sağlamadığından araştırmanın problemi teşkil etmektedir. Okul öncesi çocukların sanat etkinlikleri içerisinde seramik eğitimi yaygın olarak verilmediği görülmüştür. Çalışmanın temel maddesi olan kil çok sık kullanılan ve bilinen bir nesne olmadığı ancak Türkiye de çok sayıda kil kaynakları bulunduğu bilinmektedir. Bu doğrultuda çocukların doğanın en zengin kaynağı olan toprakla zaman geçirmeleri, onlara kontrollü verilen arındırılmış temiz kille oynayarak istedik kazanımların sağlanabileceği unutulmamalıdır. Seramik eğitiminde kil zenginliğimizin yanında yetişmiş personel eğitimi konusunda iyi yönde çalışmalar da görülmektedir. Fakültelerde var olan seramik dalları, seramik meslek yüksekokulları ve seramik bölümleri olan orta dereceli okullar, bu dönem çalışmalarında ve geliştirilmesinde değerli yeri vardır.

1.1.1. Problem Cümlesi

Okul öncesi eğitiminde üç boyutlu seramik çalışmalarının, çocuklarda bilişsel, sosyal-duygusal, psiko-motor, dil ve öz bakım gelişimlerine etkileri var mıdır?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın temel amacı; okul öncesi dönemde seramik eğitimiyle yapılan üç boyutlu çalışmaların yeri, önemi, ana malzeme olan kilin nasıl kullanılacağı, uygulamalarda ne tür yöntemlerin bulunduğu ve bu uygulanan yöntemlerle çocuklarda oluşan davranış değişimlerini olumlu veya olumsuz sonuçlarını gözlemlemektir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Yenilikçi görüşlerle yapılan sanat eğitimi, çalışma planlarında çocukların etkin katılımın daha çok olacağı bir planlama daha verimli bir öğrenme oluşturur. Etkinliklerde, yardımcı materyaller planlama kadar önem taşır. Seramik alanının temel malzemesi olan kil rahatlıkla bulunabilen kolay kullanım alanına sahip bir materyaldir. Aynı zamanda bu yaş grubundaki çocukların ilgisini çeken merak uyandıran bir malzeme olmuştur. Karşılaştıkları bu malzeme çocukların tüm gelişim aşamalarına olumlu katkı sağlayacağı söylenebilir.

Seramik eğitiminin temel malzemesi olan kilin başka malzemelerden farkı, sadece rahatlıkla temin edilebilmesi değil ayrıca kolay şekil verilebilmesidir. Kilin farklı kullanım alanlarına sahip olması yanında ucuz temin edilebilmesi de önemlidir.

Kille oluşturulacak üç boyutlu faaliyetler, çocuğun çevresine görüşünü farklılaştırarak onların hayal dünyalarını zenginleştirir. Çocuğun kil ile yaptığı her çalışma kendini ve etrafında sevdiği nesnelere keşfetmesine ve bunları yakından tanımasına olanak sağlamaktadır.

1.4. Sayıtlar (Varsayımlar)

Tez konusunun saptanmasında, konu ile ilgili şu sayıtlar düşünülmüştür:

- 1) Cinsiyet ayırımının olmadığı ve çalışma yapılan 4-6 yaş grubu çocukların psikolojik, sosyal ve fiziksel açıdan normal oldukları,
- 2) Seramik eğitiminin çocuklarda bilişsel, sosyal-duygusal, psiko-motor, dil ve öz bakım gelişimine etkileri olacağı varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu çalışmanın yapılmasında bazı sınırlılıklardan söz edilebilir. Bunlar:

- 1) Araştırmanın 5-6 yaş grubu çocuklarla sınırlıdır,
- 2) Uygulamalar okulun sağlayacağı olanaklarla sınırlıdır.
- 3) Uygulamalar hazırlanan ders planları ile sınırlıdır.
- 4) Okul imkânları ve pandemi dolayısıyla seramik pişirim aşaması gerçekleştirilememiştir.

1.6. Tanımlar

Okul Öncesi: Çocuğun okul dönemine ulaşmasından evvelki dönem ya da söz konusu dönemi ifade eder (Püsküllüoğlu, 1994: 320).

Üç Boyutlu Sanat: Belli bir kurgu içerisinde bir araya gelmiş olan üç boyutlu objeleri sınırlandıran çizgiler belli bir doğrultu üzerinde algılandıklarında devamlılık ilkesi etkisi altında kalınıyorsa elemanların uzaklık-yakınlık ayrımları bulunmuyorsa şekil-zemin ayrımı yapılamayarak tek bir çizgi olarak algılanmaktadır (Kızıllı, 2000: 55).

Seramik: Seramik, “organik olmayan malzemenin oluşturduğu bileşimlerin çeşitli yöntemlerle şekil verildikten sonra, sırlanarak veya sırlanmayarak, sertleşip, dayanıklılık kazanmasına varacak kadar pişirilmesi bilim ve teknolojisidir” (Arcasoy, 1993: 111).

Kil: Yapısı alüminyum silikatlı, geçirimsiz, yumuşak ve kolayca şekil alabilen bir topraktır (Sözüdoğru, 1993: 37).

2. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM VE ÖNEMİ

Okul öncesi eğitim, çocuğun yaşamında bebeklik döneminin bitişiyle başlayan ve 3-6 yaşları arasındaki süreyi kapsayan (MEB, 2016), çocuklarının bireysel farklılıklarını ve gelişimsel düzeylerini göz önüne alarak onlara uygun zengin uyarıcı çevre imkânlarını ile onların tüm gelişimlerini toplumun kültürel değerleri ve özellikleri doğrultusunda düzenleyen bir süreçtir (Poyraz, 2011: 21).

Okul öncesi dönem evresindeki çocuklara bakım ve eğitim hizmeti sunan kurumlar vardır. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı anaokulları, ilkokulların bünyesindeki anasınıfları, orta dereceli okullardaki anaokulu uygulama sınıfları, Başbakanlık Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü'ne bağlı çocuk yuvaları, kreş ve gündüz bakımevleri, KİT'lere bağlı gündüz anaokulları, Çalışma Bakanlığı'na bağlı olarak işyerlerinde açılan kreş ve gündüz bakımevleri, özel ve tüzel kişilerle, üniversitelere bağlı anaokulları, kreş ve gündüz bakımevleri okul öncesi eğitimi kurumlarını içermektedir. Okul öncesi dönem, bilgi ve becerilerin kazanıldığı çocuğun gelişimi için çok özel bir dönemdir. Çocuğun içinde olduğu ortamı öğrenmesi uyum sağlaması okul öncesinde başlamaktadır (MEB, 1993: 26).

Çocuklar doğal yapılarında yeni şeyleri merak etmek ve onlar hakkında bilgi edinmek isterler. Öğrenme erken dönem yaşlarda başlar ve ömür boyu devam eder. Çocuklar yaşama adım attıkları zamanda itibaren yeni bilgiler öğrenmek ve keşifler yapmak için büyük ilgi duyarlar ve hayal dünyalarında farklı düşünceler oluşur (Poyraz, 2011: 21).

Okul öncesi dönem çocukların tüm gelişim alanlarındaki kazanımların oluşumunda ana yapıyı oluşturur. Bu sebeple de 0-6 yaş aralığını kapsayan bu çağ çocukları çok hızlı bir gelişimle, büyüme göstermektedir. Çocuğun göstermiş olduğu hızlı gelişim, beynin çevresine karşı en açık ve merak duyduğu zaman olmuştur. Bu zamandaki çocuklara nasıl imkânlar sunulduğu, nasıl uyarıların verildiği öğrenme hızını çok yakında etkilemektedir (Toprak, 2016: 147).

Okul öncesi eğitim kurumlarının çok yönlü hedefleri olduğunu bilinmektedir. Bu hedeflerden biri çocuğun zihinsel gelişimidir. Çocuğun zihinsel gelişimi yaratıcılık, problem çözme, üretici olma ve dil gelişimi olarak bilinmektedir. İyi bir okul öncesi

eğitim ile kalıtsal özellikler üst düzeye getirilebilmektedir. Okul öncesi zaman bireyin yaşamının önemli bir evresidir (Kefi, 2000: 16).

Çocuğun ebeveyn imkânları ne kadar yüksek ve olumlu olursa olsun, okul öncesi eğitim tamamlama durumunun yerini alamamaktadır. Araştırmalar okul öncesi eğitime devam eden bireylerin etmeyen bireylere kıyasla zihin, psiko-motor ve sosyal yönden daha çok gelişim gösterdikleri, okul hayatında daha başarılı ve aktif olduklarını göstermektedir (Yakar ve Gingök, 1983).

Çocuğun çevresel imkânları gelişimini iyi ve kötü yönde etkileyeceği gibi istenmeyen çevre koşulları çocukta kalıcı etkilerde bırakabilir. Bu dönemde daha sağlıklı bir birey olabilmesi için çocuğa sunulan imkânların artırılması iyi etkiler bırakacaktır. Beyin gelişimi için çevre uyaranlarının artırılması farklı malzemeler ve uyaranların çeşitlendirilmesi önemlidir. İmkânların kısıtlı olması uyaranların yetersizliği ile istenilen gelişim sağlamada zorluklar yaşanabilir (Toprak, 2016: 147).

2.1. Okul Öncesi Eğitimin Amaçları

Resmi Gazete 'de yayınlanan 29072 sayılı ve 26.08.2014 tarihli okul öncesi kurumları yönetmeliğine göre; okul öncesi eğitimin amaçları şöyle sıralanmıştır

Okul öncesi eğitiminin amaç ve görevleri, millî eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak;

a)Çocukların beden, zihin ve duygu gelişimini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını sağlamak,

b)Onları ilkokula hazırlamak,

c)Şartları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetiştirme ortamı yaratmak,

d)Çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamaktır (MEB, 2013)

2.2. Okul Öncesi Eğitimin Temel İlkeleri

Resmi Gazete' de yayınlanan 29072 sayılı ve 26.08.2014 tarihli okul öncesi kurumları yönetmeliğine göre;

Okul öncesi dönem, hayatın en önemli evresidir. Bu dönemde gelişme ve öğrenme ileri düzeydedir. Belirli yaş aralıklarının gelişim basamakları benzerdir. Lakin

çocukların kendilerine has gelişim düzeyleri olduğu da bir gerçektir. Okul öncesi eğitimi bazı temel ilkelere dayanmaktadır. Bu ilkeler şunlardır:

- 1) Okul öncesi eğitimi çocuğun ihtiyaçlarına ve kişisel gelişimine göre olmalıdır.
- 2) Okul öncesi eğitimi çocuğun bilişsel, psiko-motor, sosyal ve duygusal, dil ve öz bakım gelişim alanları artırılarak onu bir sonraki eğitim hayatına hazırlamalıdır.
- 3) Okul öncesi eğitimi kurumlarında çocuklarına ayrımcılık yapılmayan bir ortam sunulmalıdır.
- 4) Çalışmalar planlanırken çocukların ilgilerinin yanında kurumun imkânlarında düşünülmelidir.
- 5) Çalışmalara öğrencinin sahip olduğu bilgilerden başlanarak aşamalı öğrenme sunulmalıdır.
- 6) Çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarına dikkat edilmelidir.
- 7) Okul öncesi dönemde çocuklara sunulan eğitim ile öz kültürümüzün gerektirdiği değerlere ağırlık verilmelidir.
- 8) Verilen eğitim öğretim ile öz saygı ve öz denetim gelişimi sağlanmalıdır.
- 9) Bu yaş çocukları için en uygun eğitim yöntemi oyunla olur. Planlanan çalışmalarda oyuna büyük öncelik verilmelidir.
- 10) Okul öncesi çağ çocuklarında onur kırıcı, korkutucu ve baskıcı yaklaşımlar kesinlikle olmamalıdır.
- 11) Çocukların özgün gelişimleri desteklenmeli, gerekli zamanlarda yakın destek sunulmalıdır.
- 12) Çocukların empati kurma yetilerini geliştirici çalışmalara yer verilmelidir.
- 13) Çocukların kendilerini rahatlıkla ifade etme ve hayal dünyalarını gelişmesinde faydası olacak etkinliklere ağırlık verilmelidir.
- 14) Etkinlik planları yapılırken çocuğun aile yapısı da bilinmelidir.
- 15) Okul öncesi eğitim çalışmaları ebeveynlerin aktif katılımları ve destekleri ile güçlendirilmelidir.
- 16) Okul öncesi eğitimin çalışmaları sunulan rehberlik ile desteklenmelidir.
- 17) Verilen hizmetler ve eğitim aşamaları belirli aralıklarla değerlendirilmez.
- 18) Değerlendirme sonuçları çocukların, öğretmenin ve programın geliştirilmesi hedefi ile aktif olarak kullanılmadığıdır (MEB, 2013).

2.3. Okul Öncesi Eğitim Programı ve Özellikleri

Bebeklik ve ilk çocukluk dönemlerini içine alan okul öncesi dönemde çocuk, çevreye uyma, çevresindekilerle iletişim kurma, ilkel kavramları geliştirme ve sorun çözme çabalarında bulunur (Başaran, 1996: 98). Bu doğrultuda okul öncesi çağı çocuklara yönelik hazırlanan program “*gelişimsel*” bir programdır. Çocuğun tüm gelişim alanlarının geliştirilmesini esas almaktadır. Program anlayışı olarak bütüncül; programlama yaklaşımı olarak da sarmal bir programdır (MEB, 2016).

Okul öncesi eğitim programı, bu dönem çocuklarının sağlıklı bir birey gelişimleri ve tüm gelişim alanlarındaki kazanımlarını gerçekleştirmek için hazırlanmıştır. Program, olumlu yöndeki gelişimlerini artırmanın yanı sıra olumsuzluk oluşturabilecek etkenleri de önlemeye yönelik çok yönlü bir programdır (MEB, 2013).

Okul öncesi eğitim programı, gelişimsel bir programdır. Bu sebeple de çocukların motor, bilişsel, dil, sosyal ve duygusal gelişim alanları ile öz bakım becerilerinin tümünü kapsamaktadır. Programın temelinde çocuk vardır. Çalışmalar planlanırken gelişimsel düzeyleri, aile yapıları, çevresel faktörler, kişisel gelişim farklılıkları birlikte düşünülür. Çocuğun eğitim aşamaları planlanırken kazanım ve göstergeler temel yapıyı oluşturur (MEB, 2016: 9).

2.4. Okul Öncesi Dönemde Çocukların Gelişim Özellikleri

Okul öncesi çocukların gelişim özellikleri ilk bebeklik dönemine kadar gitmektedir. Gelişim, bedensel, duygusal ve zihinsel özelliklerin işlevine göre görevlerini sağlıklı bir şekilde yapmasıdır (Başaran, 1996: 98). Okul öncesi dönem, çocuğun gelişiminin hızlandığı zamandır. Bedensel, zihinsel ve sosyal gelişimin en hızlı olduğu bu zaman gelişim psikologları tarafından önemli zamanlar olarak belirtilir. Bu çağda atılan temeler ile çocuğun ileriki yaşamındaki zamanları da etkin bir biçimde etkilemektedir (Deniz ve Erözkan, 2008: 112). Aile, akraba, öğretmen, arkadaş ilişkileri ve kitle iletişim araçları insan gelişimini etkileyen önemli dışsal faktörler olarak bilinmektedir. Bu faktörler çocukta olumlu-olumsuz yönde kişilik yapısının oluşumunda etkili olmaktadır. Olumsuz davranışları en aza indirmek, sağlıklı olarak olumsuz davranışları kontrol edebilmede, sanat eğitiminin katkıları çok büyüktür (Dinge, 2016: 11).

Çocuklar oyun ile kazanımlara ulaşır. Program hazırlanırken bu eğitimcilere rehberlik etmektedir. Okul öncesi eğitimin ayrılmaz bir parçası oyunla öğretimdir (MEB, 2013).

2.4.1. Okul Öncesi Bilişsel Gelişim Özellikleri

Biliş terimi beynimizdeki çoğu şeyi içeren zihinsel bir oluşturdur. Biliş içerisinde dikkatin yoğunluğu, algılananlar, hafıza, bellek ve problemlere karşı çözüm gibi alanlar bulunmaktadır (Bayhan ve Artan, 2007). Çocuklar doğumdan sonra etrafında olup bitenleri anlamaya algılamaya çalışır. Doğuştan getirdiği merak duygusu ile duyuşsal ve hareketsel becerilerini kullanırlar. İnsanın etrafını algılamasını ve keşfetmesini sağlayan bilişsel faaliyetlere bilişsel gelişim adı verilir. Bu süreçte çocukluktan itibaren dünyayı keşfetme, algılama ve problem çözme becerileri artarak gelişim gösterir (Sönmez, 2000: 90). Kişi, bilişsel gelişim özelliklerini, çevresel uyaranların artırılması ve düşünme becerilerinin aktif kullanımı ile ileri seviyelere taşıma sürecindedir (Kol, 2011: 17).

Bilişsel gelişim zihnin aktif olarak kullanılmasıdır. Organizma doğum olayı ile birlikte öncelikle sahip olduğu refleksiz davranışlarını aşama aşama öğrenilmiş davranışlar ile yer değiştirmeye başlayacaktır. Bu aşamada bireyin en çok gerek duyacağı gelişim alanı bilişsel gelişim alanıdır. Bu öğrenilmiş davranışların oluşumu bireyin artık yaşama uyum sağlama gerçeğini daha çok vurgulamaktadır. Biliş, dünyayı anlamayı, kavramayı ve öğrenmeyi kapsayan bütün zihinsel aşamaları içermektedir. Zihinsel aktivitelere algılama, kavram oluşturma, dil edinme, sorun çözme vb. zihinsel aktiviteler örnek olarak verilebilir (Erçetin ve Tozlu, 2006).

Bilişsel gelişim; biliş süreci keşfetme, anlama, düşünme vb. olgulardan oluşan bir değişiklik aşamalarıdır (Atkinson, ve diğerleri, 1999). Ataç (1991), bu gelişimi hafıza ve akıl gelişimi olarak da adlandırmaktadır. Bilişsel gelişim kuramı sunan Piaget (1965), bilişsel gelişimi kısaca şu şekilde açıklamıştır: “İnsan doğası gereği beyin gelişim kapasitesi vardır. Aklın gelişme ve yenileme durumuna zekâ denir“(Akt: Ülgen ve Fidan, 1991). Biliş süreci tüm gelişim evreleriyle ilişkili ve ortak çalışmalar halinde olan önemli bir gelişimdir (Ramazan ve Demir, 2011).

Okul öncesi dönem çocuklarının bu süreçte pek çok bilişsel kazanım elde etmesi hedeflenir. Çevresi ile ilgili beceri ve algılama gerektiren basit bilişsel gelişim

kazanımlar olarak etrafında var olan nesnelere tanıma algılama, gördüğü tanıdığı nesnelere adlandırma ve sınıflama gibi kazanımlar elde etmesidir (Yörükoğlu, 1992).

Sanat eğitimi çalışmaları ile yapılan etkinlikler okul öncesi dönem çocuğunun bilişsel olarak kendini ifade etme, karar verme ve düşünme sonucunda çalışmalar yapma becerileri kazandırır. Okul öncesi dönem çocukların bilişsel gelişim sürecini sağlıklı sürdürebilmeleri için gerekli olan problem çözme becerileri, sanat çalışmaları ile gelişebilmektedir. Bilişsel yönden bireyin gelişiminde etken olan sanat eğitiminin, problem çözme becerisinde de etkili olması beklenmektedir. Sanat eğitiminin en önemli özelliği, bilişsel düşüncenin bilgiyi işleyerek dış dünyaya model oluşturulması ve aktarımıdır (Erçetin ve Tozlu, 2006).

2.4.2. Okul Öncesi Sosyal ve Duygusal Gelişim Özellikleri

Çocukların içsel duygu oluşumunda bazı faktörler bulunmaktadır. Bunlardan etkili olan faktörler, aile, akraba, öğretmen ve arkadaş davranışlarıdır. Mutluluk, gülme, sevmeye vs. gibi duyguların dışavurumunun ardından, çevreden gelen tepki sonucu duygusal baskılara da neden olabilmektedir. Ortaya çıkan duygusal baskılar çocuk üzerinde olumsuz çatışmaları meydana çıkarır. Duyguları sağlıklı bir şekilde dışa vurma gereksiniminin, sanat yardımıyla sağlanması, kişinin içsel gelişimi ve kişilik oluşumunda ana yapıyı oluşturmaktadır. Duygusal kelimesi çocuk için yaşamsal bir hareket halindedir. Kişi devamlı bir merak duygusu ile yeni şeyler keşfetme ve başarıya çabası içerisindedir. Bu aşamada dış dünyaya gülme, ağlama gibi basit tepkiler verir (Karaaslan, 2012, 26). Duygular diğer davranış kalıpları gibi kişinin sahip olduğu şemalar yolu ile öğrenilir. Bilişsel gelişim dönemleri ile etkileşimli bir gelişim ortaya koyan duygusal gelişim dönemleri hayal gücü, hatırlama, unutma gibi zihinsel işlevleri direkt olarak etkilemektedir. Bireyin içinde olduğu duygusal ortam onda güven ya da güvensizlik duygusu oluşturur. Çocuk için sağlanan güven ortamı çocuğun ileriki yaşantısında daha başarılı ve özgüvenli bir hayat sunacaktır (Dinge, 2016: 11).

Sosyal gelişim, çocuğun ilk anlarından yetişkinlik evresine kadar geçen süreçte kişilere karşı oluşturduğu davranışların tamamını oluşturur. Çocuğun bulunduğu çevreyi tanıyarak adapte olması onun bir üyesi olması onun sosyalleşmesi anlamına gelir (Çubukçu ve Gültekin, 2006). Bir diğer tabir ile kişinin sosyal gelişim sürecinde

akranları ile irtibat kurma, gelişim sürecine uygun hareket etme, toplum örf ve adetlerine uyum sağlama kazanımları elde etmedir (Cirhinlioğlu, 2015). Bireyin çevresi onun sosyal gelişim sürecindeki başarısını çok yakında etkilemektedir (Karoğlu ve Ünüvar, 2017: 233). Araştırmalara göre, çevrelerinde uyum sorunu yaşayan yaşlıları ile iletişim kurmak istemeyen ve kabul edilmemem sorunu yaşayan çocukların sağlıklı bir sosyal gelişim süreci geçirmediklerinin bir kanıtı olarak görülür (Durualp ve Aral, 2010).

Çocuklar, temel davranışlarını ebeveyn ve yakın çevresinden kazanmaktadırlar. Okul öncesi eğitim ile temel davranışlar ve beceriler daha ayrıntılı olarak gelişim göstermektedir (Senemoğlu, 1994). Okul öncesi eğitim ile temeli atılana kazanımların ileri ki yaşlarında sağlıklı insan ilişkileri kurma ve sosyal ortamlara uyum sağlama davranışlarına büyük etkisi vardır (Vural, 2006).

2.4.3. Okul Öncesi Çocuklarda Psiko-Motor Gelişim Özellikleri

Psiko-motor gelişim, ömür boyu süren motor kazanımların denetim altına alınmasıdır. İnsanın davranışlarını denetim halinde olması durumuna psiko-motor gelişimi olarak söylenir (Dinge, 2016: 11).

Aktif hareket içinde olan beceriler yaşam boyu devam eder. Gönen (2000)'e göre "*Büyük kasların motor gelişimi baş, gövde kollar ve bacakların hareketlerini kapsamaktadır. Küçük kas becerileri ise el ve ayak parmaklarının gelişim kazanımlarıdır*". Günlük yaşantımızda sıkça kullandığımız büyük ve küçük motor gelişimler yetişkinler için çok kolay uygulanabilir olmasına rağmen çocuklar için bu durum becerilerini kazanmaları için desteğe ihtiyaç duyarlar. Çocuklar için gereken psiko motor beceri kazanımları doğru tespit edilerek planlı bir şekilde uygulanması gerekmektedir (MEB, 2013).

Çocukluk dönemindeki kişi, büyük ve küçük kasların el becerilerine uygun sanat çalışmaları ortamı oluşturulduğunda, yeterli bir gelişim gösterecektir. Merill'in kuramına göre; psiko-motor davranış; bir öğrenci belli bir uyarıcı durumunun varlığında özel bir sinirsel-kassal tepkiyi dış teşvik olmaksızın hızlı bir şekilde yerine getirebilir. Gözlenebilen davranış duraksamaksızın bütünlük içinde ortaya çıkan açık bir iskelet-kas tepkisidir. Çocuğun devimsel aktivitelerde başarılı olması, onun akranlarınca kabul

edilmesini sağlar (Bacanlı, 1999: 52). Kabul görme isteği, çocuğun önemli bir ihtiyacıdır ve çocuğu devimsel aktivitelerde başarılı olmaya güdüler. Başarılı olmak, güven duygusu sağlayarak çocuğu başarılı olmaya götürür (Başaran, 1996: 82).

Okul öncesi dönemindeki bir kişinin kil çalışmaları ile edinebileceği kazanım psiko-motor becerilerini büyük- küçük kaslarını etkili kullanabilmesi olarak görülür. Çocuğun motor kontrolünü sağlaması için sanat çalışmaları ile deneyimler kazanması gerekmektedir. Sanat çalışmaları ile el kas koordinasyon gelişiminde olumlu yönde etkisi görülmektedir.

2.4.4. Okul Öncesi Dil Gelişim Özellikleri

Çocuğun dili kullanmayı öğrenmesi, en önemli gelişim aşamalarındandır. Gelişimin doğumdan evvel başladığı düşünülerek çocuğun, dil ile ilgili kazanımları doğum öncesi ile öğrendiği kabul görmektedir. Çocuğun doğuştan taşıdığı genlerle etrafı ve aldığı eğitimin dil gelişimi üzerindeki faydası çoktur. Bu sebeple bireyin asıl dilini geliştirirken geçtiği kademelerden eğitimin faydacı bölümünden destek alınır. Çocuğun konuşması için güdülenmesi, nesnelere donatılmış elverişli imkânlar sunulması ve çalışmalar yapılması dil kazanımını artırır ve çocukların dil gelişim becerilerini ileri seviyede kullanmalarını imkân tanır (MEB, 2013: 1).

Çocuğun yaşamında dil gelişimi düzgün ve istenilen şekilde tamamlaması hayatının diğer aşamalarında daha başarılı olmasını sağlayacaktır. Dil gelişiminin insanın çevresel yaşamında büyük bir etkileşim olduğu uzmanları tarafından kabul gören bir fikirdir. Çocuğun dil gelişimindeki etkileri yönünden bakıldığında çocuğun etkileşiminde bulunduğu işitsel, görsel cihazların çok etkili olduğu görülebilmektedir. Bu etkileşimde olunan etkenlerin olumlu yanlarının yanı sıra çocuğa olumsuz yönde etkilerinde olduğu belirtilmelidir. Oluşabilecek olumsuzlukların aileler ve öğretmenler olarak etkilerini olumlu yönlere çevirebilirler. Öncelikle çocuğun bulunduğu ortamlarda doğru telaffuz ile Türkçe dil bilgisi kurallarına uygun olarak konuşulması, çocuğun olumsuz örnek alabileceği çevre etkenlerinden (televizyon, tablet, telefon, bilgisayar vb.) uzak tutulması ya da sınırlandırılması olarak ifade edilebilir (Kol, 2011: 17).

Çocuğun dil gelişimi okul öncesi çağında çok hızlı bir gelişme gösterir. Bu gelişimin sağlanabilmesi için sosyal ve zihinsel gelişiminde desteklenmesi

gerekmektedir. Bunun için onun dikkatini, ilgisini çekecek farklı yöntemler kullanılmalıdır. Okul öncesi çağdaki çocukların bulunduğu ortamlarda konuşulan Türkçe'nin doğru ve düzgün olmadığı yerlerden diğer yerlere nazaran daha çok okul öncesi eğitimi veren kurumların artırılması gerektiği vurgulanan, On Dördüncü Millî Eğitim şûrasında (MEB,1993: 238) programın çocukta Türkçe'yi doğru ve düzgün konuşma davranışını geliştirici yapıda olması gerektiği belirtilmiştir.

2.4.5. Okul Öncesi Öz Bakım Beceri Özellikleri

Okul öncesi dönem çocuklarında kazandırılması amaçlanan temel eğitim becerilerinden biri olan Öz bakım becerileri çocuğun gelecek yaşantısını etkileyecek ve geleceğe olumlu adımlarla ilerlemesini sağlayacaktır. Çocuğun pek çok yönden gelişiminin en hızlı olduğu bu dönem de görülen hareketler, gelişimsel bir sıra izler. Beş-altı yaş çocuklarında ise mekanik yönde etkili, uyumlu, kontrollü ve gelişmiş hareketler görülür. Yaşamın ilk altı yılı, yemek yeme, temizlik, giyinme-soyunma vb. becerilerin “*Temel Alışkanlıklar*” a dönüşmesi açısından oldukça önemlidir (MEB, 2016).

Çocukların temizlik, beslenme, uyku vb. fiziksel gereksinimlerini tek başlarına karşılayabilmesi kısaca öz bakım becerileri olarak isimlendirilmektedir (Konya, 2007: 1). Öz bakım becerilerinin sağlıklı ve dengeli gelişebilmesi düzenli eğitim ile olabilir. Ancak bütün öz bakım becerilerin gelişimi bazı etkenlere göre değişiklik gösterebilir (Aydoğmuş, 2010: 51).

Çocukların ebeveynlerinden bağımsız hareket etmesi öz bakım becerilerini kazanması ile sağlanır (Varol, 2004: 7). Erken yaşlardan itibaren çocuklara kendileri ile ilgili Öz bakım becerilerin kazandırılması aileyi bu konularda çocuğunu desteklemeye yöneltmiştir (Demiriz ve Dinçer, 2000).

Çocukların en temel ihtiyaçlarını gidermeyi öğrenmeleri, onların sağlıklı bir yaşam devam ettirmelerinde önemli etkileri vardır. Başka bir taraftan da bu temel ihtiyaçların karşılanması için doğru öğrenimleri gerektirir (Bayer, 2015). Eğitim sisteminin içinde olan çocuklar, öz bakım ihtiyaçlarına yönelik davranışları tekrarlama yönünde yaptıkları tüm pekiştirmeler okul öncesi eğitim alamayan çocuklara nazaran farklılıklar olduğu net bir şekilde görülmektedir (Demiriz ve Dinçer, 2000). Öz bakım

becerileri yeterince kazanamayan kişi olumsuzluklarla karşılaşabilmektedir. Örnek olarak, tuvalet eğitimi alabilecek durumda olan ancak bazı sebeplerden dolayı bu eğitimi alamayan çocuklar birçok sosyal ve toplumsal çalışmalara dâhil edilmemektedir. Öz bakım becerisi kazanmış bir çocuğun kendine olan öz saygısı da gelişecektir (Konya, 2007: 11). Öz bakım becerilerinin kazanılmasıyla çocuğun sorumluluk bilinci artar. Okul öncesi kurumlara devam eden kendini tanıyan görevlerini tamamlayan kişi başarı göstermenin yanında akranları içinde kendi rolünü üstlenmiş de olur (Yavuzer, 2005: 116).

2.5. Okul Öncesinde Sanat Eğitimi

Sanat hem birey için hem de toplumun vazgeçilmez bir unsurudur. Çocuklarda birçok alan beceri kazanımları için sanat çalışmaları özdenetim, öz saygı ve çevresini estetik yönden görüş açısını güçlendirmektedir. Sanatla yeni bir şeyler üretmek, ortaya çıkarmak, hayal gücünü artırtmanın yanı sıra çocuğun yaşamında ona eşlik eden bir yaşam zenginliği verir. Bu sebepler erken yaşlardan itibaren izleme ve üretme olanakları sunulmasında büyük faydalar vardır (Aykaç,2016: 15).

San'a (1979) göre, sanat bireyin gelişimsel öğrenmesine yardımcı bir etkidir. Sanat eğitimi de, çocuğun merak, yaratıcılık düşüncelerini rahatlıkla ifade etme ve estetik gibi yönlerini artırmaya yönelik uygulanan bir eğitim sürecidir.

Sanata yönelik yapılan çalışmalar kişinin var olduğu toplum içinde kendini özgür biçimde ifade etme imkânı sunmaktadır (Erbay, 1997).

Sanat eğitimi kişiye, çevresine farklı açıdan bakma, hızlı kavrama, anlama ve estetik düşünme kabiliyeti vermektedir (Artut, 2009; Ayaydın ve arkadaşları, 2009). Sanat eğitimi ile birey etrafını daha net algılar. Sadece görüş bilgisini değil diğer duyularına da hitap eder (Ersoy, 1993: 274). Sanat eğitimi, bireyin kendine olan saygısını artırarak kişisel çöküşlerinde önüne geçer. Planlı bir şekilde verilen sanatsal etkinlikler çocukların diğer derslerdeki başarılarını olumlu yönde etkiler (Karayağmurlar, 1991: 368).

Sanat eğitimi ile yaratıcılık ayrılma iki ana karakterdir (Kırıçoğlu, 2005). Çocukların sanata doğuştan gelen bir yönelimleri vardır. İlk gelişim dönemlerinde basit karalama çizimleri yapması, kil gibi basit yoğurma maddelerinin sıkma çalışmaları

yapması, ilk deneyimleri olmaktadır. Erken yaşlarda çocuklara sunulan sanat çalışmaları onların özgün fikirler üretmelerine imkân sunacaktır (Aykaç,2016: 13).

Okul öncesi döneminde sanat eğitimi, bireyin tüm gelişim alanlarına etkisi ile var olduğu dünyayı algılayıp tanınmasına imkân sunar (Artut,2016:211). Verilen sanat eğitimi çocuğun kişisel özelliklerini açığa çıkarmakta ve onun insancıl duygularını ifade biçimini yansıtmaktadır (Aral, Kandır ve Yaşar, 2000: 149).

Okul Öncesi Eğitim Programında verilen sanat çalışmaları onların hızlı düşünme, problemlere uygun çözümler üretme olanakları sunan çalışmalar olarak tanımlanmaktadır (MEB, 2013).

Çocuk, sanatsal çalışmalarla kendini rahatlıkla ifade eder ve kendine özgü ürünler ortaya koyabilmektedir. Okul öncesi dönemde sanat eğitimi bireyin doğasında olan sanat merakı ile birleşerek ilerleyen yaşlarda çocukta bir hazineye dönüşebilir (Aykaç, 2016: 3).

Sanat eğitiminde amaç; kişinin sosyal olması, kişiliğini kazanması ve toplumda kendine yer edinebilmesi gibi kazanımlar sağlamasına yardımcı olmaktır. Sanat eğitiminin gelişim alanlarındaki faydalarını Kulaksızoğlu (2003) şöyle özetlemektedir.

-Fiziksel gelişimde; Psiko-motor gelişimine, denge gerektiren koordinasyon gelişiminin oluşmasına destek olur.

-Bilişsel gelişimde; Kavrama, algılama, nesnelere arası ilişki kurma, karşılaştığı problem durumuna çözümler sunma gibi gelişim yönünden kazanımlar sunar.

-Dil gelişiminde; Kendini rahatlıkla ifade etme becerisi, dili etkin ve düzgün kullanma, sanata yönelik kavramları kolay ifade etmede becerisi oluşturur.

-Sosyal gelişim alanında; Toplum içinde kendini rahat ifade edebilme, akran ilişkilerinde yeterli olma, gerektiğinde liderli etme ve lideri takip etme gibi becerilerin gelişimine destek olmaktadır.

-Duygusal gelişim alanında ise; Başkalarının önünde kendini fark etme ve ifade etme, öz denetimi ve öz benliğini kazanma ve güven duygusu gelişimine destek olmaktadır.

Çocukların yaş seviyelerine göre planlanması yapılmış sanat etkinlikleri onlara merak giderici ve güven sağlayıcı bir ortam sunar. İleri yaşantılarında başarılı, özgüvenli, kendini tanıyan, topluma faydalı bir birey yetişmesi, okul öncesinde özenli olarak planlanmış bir sanat eğitimi ile sağlanabilir. Sanatın tüm dallarında çocuklara

sunulan eğitimler de çevrenin, ailenin, kurumların, programların ve sanat eğitimcilerinin birbirleri ile olan etkileşimleri çok önemlidir (Ayancı, 2006).

Sanat eğitimi, okul öncesi eğitim programında özellikle olması gereken bir alandır. Okul öncesi dönemde çocuklarında belirli bilgi ve becerileri elde etmelerinde yapılan etkinlikler önemlidir. Yapılan çalışmalarla eğitim kolaylaşmakta aynı zamanda çocuğun sosyalleşmesinde, bilginin daim olmasında ve ürünler ortaya kayabilmede çok etkin rol oynar. Sanat eğitimi, çocuklarda olumlu davranışların gelişmesini sağlar. Çalışmalar sırasında çocuk arkadaşları ile paylaşmayı, birlikte çalışmayı, sırasını beklemeyi, “teşekkür ederim”, “lütfen” gibi nezaket sözcüklerini kullanmayı öğrenir. Estetik beceri gelişimini artırır. Çocuklar sanat etkinlikleri çalışmalarına ilişkin duygu ve düşüncelerini başkalarıyla paylaşmaları onların dil gelişimlerine büyük destek sağlar. Sanat etkinlikleri, çocuğun kendi doğaçlama düşüncelerini, düşündüklerini rahatlıkla ifade etme imkânı verdiği gibi, öğretmeninde çocuğu yakından izleme imkânı sunmaktadır. Ayrıca davranış problemleri olan çocuklar için olumlu gelişmeler sağladığı görülmüştür (Kıratlı, 2011:9-10).

Okul öncesi eğitim programı tüm gelişim kazanımlara ulaşılabilir seviyede olmalıdır. Bu yeterliklerden en önemlilerinden biri hiç kuşkusuz yaratıcılık ve estetik beceriler kazandırmaktır (Senemoğlu, 1994). Çocuğun aldığı sanat eğitimi çocuğun yaratıcılık ve estetik becerilerinin geliştirilmesinde büyük etken olur.

Sanat eğitimi almak çocukların;

- Problem durumunda kolay çözümler üretebilme,
- Merak duygularını artırma ve keşfetme imkânı sunma,
- Deneyerek öğrenme ve bilgiyi sorgulama becerilerini güçlendirme,
- Zihin dünyalarını aktifleştirme,
- Farklı ortamlara kolay uyum sağlama,
- Herhangi bir çalışma üzerinde ilgileri dağılmadan devam etme imkânı sağlama,
- Çevrelerini biçim ve estetik olarak ilişkilendirme,
- Başkalarına bağımlı olmayan kendi ayaklarının üzerinde duran öz güvenli bireyler yetiştirmek,
- Toplum içinde kendini rahat ifade edebilme,

- Çevresindekilere duyarlı, duygudaşlık yeteneği gelişmiş çocuklar olmalarını sağlamak,
- Kendi kültürünü tanıyan ve koruyan bireyler yetiştirmek,
- Kendi fikirlerini ve duygularını tanıyan ve savunan bireyler olmalarını sağlamak,
- İnce farklılıkları görebilme yeteneği gelişmiş olmak gibi becerileri kazandırmaktadır (Ömeroğlu ve Turla, 2001: 12).

2.5.1. Okul Öncesinde Üç Boyutlu Sanatsal Çalışmalar

Üç boyutlu sanatlar; diğer adıyla hacim sanatları buldukları mekânda yükseklik, genişlik ve derinlik göstererek yer kaplayan heykel, rölyef (kabartma),seramik ve mimari gibi sanat uygulamalarını kapsamaktadır. Üç boyutlu nesnelere uzayda bir yer kaplar. Bu tür çalışmalar, seçilen malzeme çeşidine göre yontularak, oyularak, birbirine eklenip çıkarılarak, yan yana veya üst üste getirilerek biçimlendirilir. Üç boyutlu çalışmalar her yönüyle algılanabilen, dokunulabilen ve hacmi olan ürünlerdir. İki boyutlu çalışmalarda olduğu gibi bir yanılsama değildir. Kare, dikdörtgen, üçgen gibi şekiller eni ve boyu olan iki boyutlu biçimlere örnek verilebilir. Üç boyut küp, dikdörtgenler prizması, üçgen prizma gibi şekillerin eni, boyu ve yüksekliği vardır. İki boyutta alan bulunurken, üç boyutta hacim bulunur (Demirok ve arkadaşları, 2019: 14).

En eski dönemlerde, insanoğlunun ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla ortaya çıkan seramik sanatı, kile şekil vermeyi öğrenen insan vasıtası ile oluşmuştur. Bu dönemde saklamaya, pişirmeye, taşımaya ve servis etmeye yarayacak seramik kaplar biçimlendirmiştir. İşlevsel gereçlerin yapımı dışında inanca bağlı öngörülerin etkisiyle de biçimlendirilebilen seramik örnekleri, heykelden çok heykelcik diye nitelendirilir. Bu malzeme işlevsel, süslemeci yanı sıra heykel sanatının estetik ve görsel plastik sorunlarını içeren biçimleme kaygısından farklı bir çizgide gelişim göstermiştir. Seramiği heykelden ayıran en önemli özellik yüzyıllar boyunca seramik formların insan yaşamına ait ihtiyaçları karşılayan objeler olarak algılanmasıdır. Zamanla işlevsel amacından çıkarak plastik anlamda da gelişim gösteren seramik sanatı, insanın çağlar boyu değişen kültürel gelişimine paralel olarak yeni bir anlama bürünmüştür.

Günümüzde seramik çalışmaları işlevsel yanını kaybedip temel formlarıyla heykele yakın hâle gelmiştir. Belirgin yüzeyler oyma, kesme, ekleme, boyama, sırlama yöntemleri ve estetik biçimlendirme ile sanatsal formlara dönüşmüştür. Seramiğin heykele yönelimi ile seramik artık malzeme niteliğine kavuşmuştur. Verilmek istenen mesajı kuvvetlendirmek için başka malzemelerle birlikte kullanılarak kavramsal bir boyuta taşınmıştır (Sevim ve Kayalıoğlu, 2018).

İlk çağlardan itibaren kullanılan taş, kil, ağaç ve pişmiş toprak inançların, duyguların aktarımı için yapılan üç boyutlu sanatın ana malzemeleri olmuştur. Bu malzemeler dikkate alınarak üç boyutlu sanatlarda en temel biçimlendirme yöntemleri modelasyon, yontu ve inşa yöntemidir. Modelasyon kil, plastilin, bal mumu gibi yumuşak malzemeler biçimlendirilerek yapılırken yontu; ahşap, taş gibi sert malzemelerin işlenmesi ile olmuştur. İnşa yönteminde ise farklı malzemelerin ekleme, kesme ya da birleştirme uygulamaları söz konusudur (Aykaç, 2016: 16).

Modelasyon yöntemi, bir çeşit ekleme yöntemidir. Çeşitli modelaj araç-gereçleri ve kimi zaman da çıplak elle kil, bal mumu, plastilin, kâğıt hamuru gibi yumuşak malzemelere şekil verilerek uygulanır. Sağladığı plastik değerler açısından en yaygın olarak kullanılan malzeme ise kildir. Kil, tarih öncesi çağlardan beri üç boyutlu çalışmaların yapımında kullanılmış, kolay temin edilen ve basit yöntemlerle biçimlendirilebilen bir çamur türüdür. Bununla beraber yüksek teknoloji ürünü olan plastilin ve eglin gibi malzemeler de modelasyon yönteminde kullanılabilen yumuşak malzemelerdir. Uygulama biçimine göre malzemenin yumuşak ve kolay deforme olması, bir iskelet ya da kalıp üzerine yığarak biçimlendirme ihtiyacını doğurur (Demirok ve arkadaşları, 2019: 33).

Okul öncesi eğitimde sunulan üç boyutlu sanat çalışmalarındaki, kil, kâğıt hamuru, oyun hamuru, alçı, kum, ahşap, geometrik bloklar, karton, kâğıt, kumaş, ip, tel, plastik, metal, taş, kutu, plastik şişe ve her çeşit bulunmuş nesne kullanılabilir. Bu çalışmalardan en verimli olanı yoğurma maddeler ile yapılan çalışmalardır (Kıratlı, 2011:9-10). Bu materyallerin arasında var olan kil en doğal üründür. Kil, rahat biçimlendirilebilir, eksikleri kolay giderilebilir olma özelliği vardır. Bu sebeple çocuk kil ile bir aracı olmadan oynayabilir (Aykaç, 2016: 15). Okul öncesi dönem çocuklarında küçük kas gelişimi ve el becerisi gelişimlerinin desteklenmesi adına üç

boyutlu sanatsal etkinlikler oldukça ilgi çekici, zevkli, pahalı olmayan çalışmalar olmuştur (Kıratlı, 2011: 9-10).

Okul öncesi dönemde seramik çalışmalarında kullanılan kil malzemesi ile çocuklar büyük ve küçük kaslarının dengeli kullanabilir. Çocuklar kil ile oynamaktan büyük haz duyar ve oynama esnasında genellikle ayakta kalmayı tercih ederler. Sonuçta ortaya çıkan ürüne bakılmaksızın çocuğun kil ile oynamaktan aldığı haz, onu sıkma, şekillendirme kalıba sokma ve çimdikleme çocuğun gelişimi açısından önemlidir (Aykaç, 2016: 16).

2.5.2. Okul Öncesinde Yoğurma Maddeleri

Yoğurma malzemeleri okul öncesi dönemdeki çocuk için sadece yararlı bir etkinlik değil, sanat eğitimi materyallerinden bir tanesidir (Oğuzkan ve Oral, 1987). Böyle bakıldığında yoğurma maddeleri sadece yararlı, kuru bir eylem olmanın ilerisinde, bireyin zekâ gelişimini zenginleştirebilecek, sadece bedensel gelişimine değil, estetik duyarlılığına da katkılı bir çalışma olacaktır. Yoğurma maddeleri ile tek oynamak dışında, değişik farklı teknikler ile onları harmanlayarak, sürekliliğini sağlamak hedeflenmelidir. Yoğurma maddeleri arasında çocuğa en büyük eğlenceyi sunan kildir. Lakin kilin uygulanması, eğitimi elemanların destekleri amaçlanan hedeflere ulaşmada etkili kalıcı sonuçlara ulaşabilir (Oğuzkan ve Oral, 1987).

Okul öncesinde etkin kullanılan yoğurma maddeleri, planlı bir eğitim müfredat programıyla sunulurken diğer sanat dallarının ortak çalışmalar ile hedeflerine ulaşabilir. Özenli, planlı hazırlanmış imkânlar sadece çocuğun isteğine bağlı kalmaksızın, onun tüm gelişimine katkısı olabilecek merak uyandırıcı bir çalışma olabilir. Okul öncesi eğitim kurumlarında sanat çalışmalarında kullanılan yoğurma maddelerini Oğuzkan ve arkadaşları (1984) kil, tuz seramiği, kâğıt hamuru, macun, plastrin, talaş hamuru, oyun hamuru vb. şekilde sıralamışlardır. Yoğurma maddeleri sanatsal uğraşlarla desteklenmelidir.

Kil çalışmaları çocukların fizyolojik gelişiminde küçük- büyük kas gelişimine katkı sağladığı için, bu çalışmalara ağırlık verilmelidir. Kil endüstriyel bir üründür ayrıca bir sanat bölümüdür. Seramik, kilin sulandırılması, şekil verilmesi ve pişirilmesi ile oluşur (Terwiel, 2010). Kil, naylon bir poşette hava almayacak şekilde nemli olarak

muhafaza edildiğinde her vakit şekillendirmeye müsait olacaktır. Pişmiş ve pişmemiş kil geri dönüşümlü ürün özelliğindedir (Oğuzkan ve Oral, 1987).

Çocuk için kil çamuru ile bir masa, tüm sıkıcı durumların ötesinde, kendini rahat ifade edebileceği paylaşımcı ve zevk duyabileceği, sürekli izlere de dönüşebilir. Okul öncesi yaş grubundaki çocuk için devamlı bir sanat bilinci oluşturmada sağlanacak sanat ortamı önemlidir. Çalışmalar içinde bedensel, görsel, duyuşsal, işitsel vb. gibi tüm gelişim alanları olmalıdır. Bu sebeple bütüncül etkileşimle sanatı uygulamak bireyi farklı kılabilir (Aykaç, 2016: 16).

2.6. Seramik Sanatı ve Eğitimi

“*Seramik*” kelimesi, “*çömlekçilik*” anlamına gelen Yunanca keramikos’tan yani “*çömlek*” anlamına gelen keramos kelimesinden gelmektedir. Batı dillerinde fırınlama ve yüzey işlemlerinden bağımsız genel bir terim olarak kullanılır. Seramik kil minerallerinden yapılan plastik çamurun şekil verilip pişirilmesiyle elde edilen çanak, çömlek, kap, testi, tuğla ve kiremit gibi yüksek veya düşük sıcaklıkta pişirilerek oluşturulan objelere denir. En yalın hâliyle “*pişmiş toprak*” olarak ifade edilmektedir (Demirok ve arkadaşları, 2019: 156).

İnsan, ilk çağlardan bu yana toprağı hayatını idame etme noktasında en temel malzeme olarak görmüştür. Ona ekin ekerek ondan beslenmeyi, onunla barınak yaparak kendini zorlu hava koşullarından korumayı ve son olarak da ondan günlük kullanım eşyaları üretmek onunla temel ihtiyaçlarını gidermeyi öğrenmiştir (Köpüklü, 2018). Çömlekçiler ilkel basit üretimler yapmışlar. Ana ürünü kil olan yemek kapları, taşıma kapları gibi nesnelere, yıllar içinde plastik ürünlere dönüşmüştür (Er ve Çizer, 2013). Toprak kaplar metal kapların üretimine kadar insanoğlunun başlıca kullanım eşyaları olmuşlardır. Seramik, bu kapların çeşitliliği ile gelişmiş, dekorlanmış ve çeşitli tekniklerle bezenmiş eser niteliğindeki sanatsal yapımları ile de artık bir sanat alanına dönüşerek “*Seramik Sanatı*” kimliği kazanmıştır Önceleri ihtiyaçlar için yapılan seramikler günümüzde kullanım amaçlarında ayrı olarak heykeller olarak görülmektedir (Köpüklü, 2018).

Çanak-çömlek üretiminin en eski arkeolojik kanıtı olarak Çanak çömlek çubuklar, kemikler veya tırnaklarla yapılmış eserler yaklaşık MÖ 10.000'e kadar uzanır

ve Japonya, Nagazaki yakınlarında yaşayan bir mağaradan bulunur. İnsanlığın tarihi seramiğin tarihi ile iç içe geçmiş haldedir. İnsanlığın ilk çakmaktaşı kullanımından, taş devrindeki kilden kap oluşumuna, demir ve çelik endüstrisinin gelişimi ve günümüzde hızlı iletişim için optik fiberlerin imalatına kadar seramik, toplumu birçok yönden etkilemiştir (Carter ve Norton, 2007: 17). Seramiğin dönüşümü ve farklılaşması ile heykel sanatçıları seramiğin değişik sunumu olarak seramik heykeller yapmaya başlamışlardır (Uludağ, 2001: 45-47).

Kil, ana şekillendirme malzemesidir. En sade söylemiyle çömlekçi kili diye tanımlanabilir. Kil basit şekil alabilen, esnek yumuşak dokulu bir topraktır. Kil feldispatlı kayaların, rüzgâr ve doğal ortamın yardımıyla oluşan tabiatta çokça kolay bulunur. İçerisinde çokça alüminyum silikat vardır. Belirli bir kristal yapıya sahip; doğal, ince taneli, belirli miktarda su katıldığı zaman plastikliği artan bir malzemedir. Kil ne kadar az su ile şekillendirilir ve kilin akışma özelliği çabuk değişmez ise o derece, iyi plastik özelliğe sahip kil temiz bir malzemedir (Demirok ve arkadaşları, 2019: 157).

Seramik sanatında elle şekil verme tekniğinde kullanılan çamurların çeşitleri ağırlıklı olarak stoneware, kırmızı çamur, şamotlu çamur ve porselen çamuru gibi dört ana çamurdur. Son dönemlerde bu çamurlara ek olarak Paper clay, kâğıt porselen çamur türleri de kullanılmaya başlanmıştır (Sevim ve Kayalıoğlu, 2018).

Seramik yapımında kullanılan seramik çamurlarını inceleyecek olursak;

Kırmızı çamur: Kırmızı killerle üretilen çamurlardır. İçeriğinde demir oksit maddesinin yoğunluğu nedeni ile pişirilen üründe kırmızı renk görülmektedir. Kalıp ile şekillendirme, elle şekillendirme, torna yöntemleri için uygundur. Çömlek, testi, küp gibi renkli sır kullanılması gerekmeyen işler için ve geleneksel objelerin görünümünü elde etmek için kullanılır. Bisküvi pişirimi, 850-950° C de yapılır (Taçyıldız, 2015: 21-22).

Beyaz Vakumlu Kil: Pişme rengi beyaz olduğu için dekoratif uygulamalara olanak tanır. Daha çok preslenerek üretilen tabak gibi sofraya seramiği için kullanım özelliği vardır. 1040-1050°C aralığında bisküvi pişirimi yapıldığında beyaz görünüm alır (Arcasoy, 1983: 130-134).

Şamotlu çamur: İçerisinde pişmiş kil (şamot) bulunduran çamurlardır. Büyük boyutlu objeler, heykel, duvar panoları ve bahçe seramikleri yapımına uygundur. Tanecikli yapısı sayesinde yüksek dayanıma sahiptir. Bisküvi pişirimi, 900-1100°C de yapılır. Büyük boyutlu sanatsal ürünlerin yapımı için daha uygun olur (Sevim Ve Kayalıoğlu, 2018).

Stoneware çamur: Standart bir reçetesi olmamakla birlikte kullanım alanına göre çeşitlendirilebilmektedir. Alçı kalıba döküm yöntemi için uygundur. 1000-1050°C aralığında fırımlandığında beyaz görünüm alır. Toz (granül) hâlinde muhafaza edilir. Kullanım için gerekli miktarda toz kil, su ile karıştırılıp belli bir kıvamda kullanıma hazır hâle getirilir (Demirok ve arkadaşları, 2019: 157).

Porselen çamuru: Genel olarak gözeneksiz, ince, beyaz ve saydam kırığı ile tanımlanmaktadır. Beyaz renkli, piştiği zaman şeffaflık gösteren ve sıfır gözeneğe sahip bir çamurdur. Dayanıklılığı son derece fazladır. Sofra eşyalarında, dışçılık ürünlerinde ve endüstriyel alanlarda kullanılır. Porselen her türlü şekillendirme yöntemi ile şekillendirilebilen bir çamurdur (Arcasoy, 1983: 130-134).

Toprak, en eski dönemlerden bu yana insanoğlunun şekillendirdiği ilk malzeme olmuştur. Seramik; doğadan, doğal yollar ile elde edilen kilden üretildiği için sağlıklı ve ekolojik (çevreye zarar vermeyen) bir üründür. Seramiğin ham maddesi kildir. Seramik, kil malzemenin çeşitli yöntemlerle şekil verildikten sonra kurutulması ve sırlı ya da sırsız olarak sertleşip dayanıklılık kazanıncaya kadar pişirilmesi teknolojisi ve sanatıdır (Taçyıldız, 2015: 21-22).

Seramik ürünlerini sırlamanın amacı; dokudan dolayı oluşan gözenekli ya da çok az seviyedeki pürüzlü yüzeylerin sır ile kaplanarak pürüzsüz, estetik, güzel bir görünüm elde edilmesidir. Sır, form yüzeyine çok kalın uygulanmamalıdır. Yüzey tozlu ve kirli olmamalıdır. Sır uygulanmış ürünler sır pişirimi yapılmadan önce nemini kaybetmesi için belirli bir süre bekletilerek kurutulmalıdır. Sır altı boyalar, bisküvi pişirimi yapılmış form üzerine uygulanır. Daha sonra sırlama yapılır ve sır pişirimi gerçekleştirilir. Boya uygulamaları fırça, baskı veya püskürtme yöntemiyle yapılabilir. Sır üstü boyaları ise sır pişirimi yapılmış form üzerine uygulanır. Genellikle 700-850°C olan düşük pişirim sıcaklığı ile ikinci bir pişirim yapılır. Böylece boyanın sabitlik kazanması sağlanır (Arcasoy, 1983: 130-134).

Seramik yapımında kullanılan sır çeşitleri Demirok ve arkadaşlarına (2019) göre;

Artistik sırlar: Endüstriyel üretimde kullanılmayan özgün formlara sanatsal değerler katan sırlardır.

Mat Sır: Seramik çalışmalarını mat bir sır kullanılarak kaplayan ürünün kalitesini yükselten sırlardır.

Toplamalı Sır: Pişme sırasında damarlar ve adacıklar şeklinde kümelenerek, yüzeyde alttaki çamur görülecek şekilde toplanan sırlardır

Krakle Sır: Seramik form yüzeyine belirgin bir çatlak görünüm kazandırır.

Akıcı Sır: Ürünün pişirme esnasında normalden fazla oranda akan sırlardır.

Kristal Sır: Sırı oluşturan maddelerin değerlerindeki değişiklikler pişirim sonrasında kristal, renk ve şekil bakımından farklılık oluşturur.

Aventürin Sır: Adımı içinde barındırdığı aventürin mineralinden almaktadır. Aventürin sırlarının esas yapısını kuvars oluşturur.

Redüksiyon Sırlar: Seramik ürünün pişirim esnasında oksitlerin değer değiştirerek renk farklılıkları oluşturması ile oluşan sırlardır.

Seramik yapımında kullanılan sırlama yöntemlerini ise;

Batırma (Daldırma) Yöntemi: Daldırma yöntemiyle sırlama, bisküvi veya kuru yarı mamulün sulu sır içine daldırılarak çıkartılması ile sırnın mamul üzerinde film tabası şeklinde kalınlık oluşturmasıdır. Sırlanacak yüzey temizlenir çalışmanın daldırılacağı miktarda sır kullanılmalıdır. Parçayı tutacak veya parmak izi oluşmasına engel olacak bir maşa kullanılabilir. Parça eşit kalınlıkta sıra daldırılır. Sırlanan parçanın fırın rafına degecek yüzeyi, mutlaka ıslak bir sünger yardımı ile silinerek sırdan arındırılmalıdır. Aksi hâlde fırın rafına yapışabilir (Taçyıldız, 2015: 21-22).

Fırça İle Sırlama Yöntemi: Fırça ve benzeri malzemeler ile sırlama, bisküvi veya kuru yarı mamulün yüzeyine fırça ve benzeri malzemeler ile sırnın, ince tabaka hâlinde sürülmesidir Fırça ile iyi bir sır katmanı elde etmek için, fırça hafif yan yatırılarak veya dik tutularak kullanılmalıdır. Aksi hâlde sır, yüzeyde bombe oluşturur ve sürmek güçleşir. Bu tür durumlarda sıra biraz su eklenebilir. Fırçanın yüzeye ilk yerleştirme alanı sürekli başlama alanı olarak kullanılır. Uygulamayı ritmik hareketlerle yapmak yüzeye uygulanan basıncı sabitleyecektir (Sevim ve Kayalıoğlu, 2018).

Püskürtme Yöntemi: Püskürtme yöntemi ile sırlama, kuru veya bisküvi yarı mamulün üzerine sulu sır karışımının püskürtülerek, mamul üzerinde ince sır tabakası oluşturmadır. Püskürterek yapılan bu sırlama yöntemi için, kompresöre bir hortum ile bağlı, üstünde sırlama haznesi olan tabanca (pistole) mekanizmasına ihtiyaç vardır. Hızlı olan bu yöntemin tek zorluğu, sırnın yüzeye pürüzsüz ve eşit dağılmasını sağlamaktır (Arcasoy, 1983: 130-134).

2.6.1. Seramik Biçimlendirme Yöntem ve Teknikleri

Seramik çalışmaları için öncelikle biçimlendirme olmalıdır. Bu biçimlendirme işlemleri torna ile şekillendirme, elle şekillendirme, kalıp yöntemi ile şekillendirme ve son olarak günümüzde kullanılmaya başlanan üç boyutlu yazıcılarla şekillendirilebilme olarak gruplandırılabilir (Sevim ve Kayalıoğlu, 2018).

Elle Biçimlendirme (Çimdikleme) Yöntemi:

Seramik malzeme ile çanak çömlek yapımında torna aletinin keşfinden önce kullanılan ilk temel yöntemdir. Herhangi bir şekillendirici alet kullanmadan, sadece el yardımı ile çamur şekillendirilir. Elleri kontrollü bir şekilde kullanma yetisi önemlidir. Herhangi bir kesme, yapıştırma yapılmaz. Yuvarlak bir kil parçası ile başlanır. Bu kile, ortasından parmakla bastırılır. Bastırdıkça dışarı doğru açılan kil, daha çok şekillendirdikçe ince duvarlı çanak biçimini alır (Arcasoy, 1983: 130-134).

Yapılan formlar genellikle küçük boyuttadır. Japon çay kabı olarak nitelendirilen raku, günümüze kadar süregelen en önemli geleneksel formdur. Ayrıca el ile biçimlendirme, geçmişten günümüze kadar bütün serbest formların oluşturulmasında ilk tercih edilen yöntemdir (Demirok ve arkadaşları, 2019: 160).

Sucuk (Fital, Çubuk, Şerit) Yöntemi:

Yoğrulmuş kil, düzenli ve eşit kalınlıkta şeritler hâline getirilerek tıpkı duvar örme mantığında olduğu gibi üst üste konularak istenilen yükseklik elde edilinceye kadar devam edilir. Bu teknik, büyük boyutlu silindirik formların biçimlendirilmesine olanak sağlar. Masa üzerinde, el ile oluşturulan sucuk formundaki şeritler ne kadar düzgün ve eşit kalınlıkta yapılırsa üst üste yığılma işlemiyle elde edilen kalınlık da o kadar başarılı olur. Yığılma işlemi bittikten sonra istenirse şeritler düzeltilerek biçimlendirilir. Seramik

formlar, içi boş bir kabuk hâlinde ve aşağıdan yukarı doğru çalışılarak biçimlendirilir (Sevim ve Kayalıoğlu, 2018).

Levha (Plaka, Şablon, Para) Yöntemi:

Çamuru zeminde çevirmek ve yöntemine göre tamamlama ile oluşturduğu yöntemdir (MEB, 2008).

Bu teknik, özellikle geometrik formların oluşturulmasında kullanılır. Yoğrulup havası alınan seramik kili; eşit, pürüzsüz yüzey oluşturacak biçimde açılır. Bu işlem için istenirse merdane kullanılabilir. Kil belirli bir sertliğe ulaşana kadar bekletilir. Formu oluşturacak plaka parçaları, bıçak yardımı ile kesilerek elde edilir. İstenirse tasarım için hazır şablonlar kullanılabilir. Kenarları çentiklenerek balçık (sulandırılmış kil) yardımı ile yapıştırılıp istenilen form elde edilir. Çamur levhalar oluşturulurken, levhaların hepsi aynı kille oluşturulmalıdır. Her kilin sertlik derecesi, nem oranı farklılık gösterir. Farklı kil kullanımı kuruma ve pişirme esnasında sorun oluşmasına neden olur (Arcasoy, 1983: 130-134).

Kalıp Dökme Yöntemi:

Eşdeğer incelikte hazırlanmış levhalar ile belirli formlara geçirilmesi ile dik duracak şekilde yapılan yöntemdir (MEB, 2008).

Bu yöntemde döküm kili denen çok ince yapılı, likit bir kil kullanılmaktadır. Seramik form torna, levha, elle biçimlendirme gibi diğer yöntemlerle oluşturulur. Formun biçim ve boyutuna göre tek ya da çok parçalı alçı kalıbı alınır. Alçı kalıbının çok iyi kurumayı gerektirmektedir. Alçı kalıplara dökülen sıvı kil, kalıbın suyu çekmesiyle birlikte kurumaya başlar. Bu kuruma kilin kalıba temas ettiği yerden başlar ve içe doğru devam eder. Nemini kaybeden çamurun et kalınlığı giderek artar. İçi boş kabuk gibi formlar elde edilmiş olur. Kalıp içindeki kısım tamamen kurutulur ve kalıptan çıkarılır. Bu yöntem özellikle aynı formun çok sayıda üretilmesi için tercih edilir. Alçı kalıplar ne kadar başarılı ve yüksek standarda sahipse üretim sayısı ve kullanım süresi o kadar artmaktadır (Demirok ve arkadaşları, 2019: 160).

Tornada Şekillendirme Yöntemi:

Bu yöntem, çanak çömlek terimini çağrıştıran geleneksel şekillendirme yöntemidir. Günümüzden yaklaşık 6000 yıl önce Mezopotamya'da kullanılmaya başlanmıştır. İlk tasarımında ayakla çevrilen torna tezgâhı günümüzde farklı hız

ayarlarına sahip elektrikli modelleriyle torna yöntemi uygulamalarında kolaylık sağlamaktadır. Torna yaparken çamurun yıkılma ihtimalini ortadan kaldırmak için yoğurma işlemini çok iyi yapmak gerekir. Hazırlanan seramik kili, tornanın tam merkezine sabitlenmelidir. İşlem bittikten sonra form, kesme teli yardımı ile yapıştığı yerden ayrılarak istenilen sertliğe gelinceye kadar kurumaya bırakılır. Son olarak formun yüzeyi, torna dönerken bir süngerle düzeltilebilir (Taçyıldız, 2015: 21-22).

2.6.2. Okul Öncesinde Seramik Eğitimi

Seramik eğitimi, çocukların iç dünyasını ortaya koymada ve çok yönlü olarak gelişmesinde önemli bir alan olmuş ve erken dönemlerden itibaren çocuğun bilişsel, duyuşsal, psiko-motor, dil ve öz bakım gelişimlerine katkı sağlamıştır. Okul öncesi eğitimde sanatın bir dalı olan seramik eğitiminin birçok faydası bulunmaktadır. Bunlardan en önemlisi çocukların hayal güçlerini, kendilerini ve yaratıcı yeteneklerini fark etmelerini sağlamasıdır. Çocuklara verilen seramik eğitimi, onlara sanatsal bakış açısı kazandırmak ile birlikte bilinçaltındaki duyguların kil uygulamalarıyla dışavurumuna imkân vermektedir (Altundağ ve arkadaşları, 2017).

Okul öncesi eğitiminde seramik sanatı çalışmaları yapmış olan birey özgüvenli, problem çözme becerisi gelişmiş ve yeni şeyler üretebilme gibi pek çok kazanıma sahip olduğu gözlenmiştir. Çocuklarına verilen sanatsal çalışmalarla, çocuklar kendilerini rahatlıkla ifade etme becerisine sahip olurken tüm gelişim alanlarında yeterli düzeye ulaşırlar (Altundağ ve arkadaşları, 2017).

Seramik eğitimi alan okul öncesi dönem çocukları kendi yeteneklerini keşfederek keyif alma ve yeteneklerinin farkına varma gibi özellikleri geliştirirler (Erinç, 1988). Seramik eğitimi ile çocukların yeni ürünler çıkarma konusunda desteklenmelidir. Ayrıca akranlarıyla yeterli düzeyde ilişkiye ulaşırlar. Bu bağlamda sanat ve seramik öğrenme arasında ilişki kurulabilir (Terwiel, 2010).

Kil; ucuz ve kolay bulunabilen bir üründür. Çocuklar kil malzemesinin şekillendirme yöntemlerini deneyerek bulurlar. Kil çubuklar, yuvarlak nesnelere ve bu malzemelerin birleşimlerinin oluşturduğu materyaller çocuklara çok yönlü anlatım olanakları sunacaktır.

Kilin eğitici ve öğretici nedenlerle kullanılmasının sebepleri şunlardır:

- 1- Kolay şekil verilmesi sebebiyle çocukların duygularını rahatlıkla anlatmasına imkân sağlar.
- 2- Her yaş grubundaki çocuklara uygun bir malzemedir.
- 3- Hazır, ekonomik ve her yerde bulunabilir.
- 4- Çift el beraber çalıştığı için çocuk biçimi algılama kazanımı elde eder.
- 5- Kil defalarca yeniden dönüştürülerek kullanılabilir. Bu nedenle çocuk birçok defa araştırma yapma olanağına sahip olur (MEB, 1997).

Kille etkinlikler yaptırılırken çocuklara ilk önce malzemeyi keşfetmelerine ve tanıma imkân verilmelidir. Daha sonra materyaller çeşitlendirilerek şekillendirme veya başka materyaller ekleme yapılarak değişik anlatımlar oluşturabilme imkânı sunulmalıdır. Araçla şekillendirme çocuklarda araç kullanma becerilerini arttırmaları açısından değerlidir. Kille üç boyutlu seramik çalışmaların yanı sıra rölyef çalışmalarını da verilebilir. Seramik çamuru ile yapılan üç boyutlu çalışmalar çocukların hayal dünyalarını zenginleştirmeye katkı sağlar (Terwiel, 2010).

Okul öncesi sanat eğitimine fayda sağlayan "*kil*" yoğurma maddeleri içinde farklı birçok özelliği barındırmaktadır. Kil, tabiatta rahat ulaşılabilmesi, kolay şekil verilebilmesi, çok küçük yaşlarda kullanılabilmesi, pişirmeden sonra uzun yıllar korunabilmesi gibi özellikleri ile diğer yoğurma maddelerinden ayrılır. Kil ile çalışma ve ürün ortaya koyarken yoğurma, şekillendirme, kurutma, pişirilme, sırlama ve sergileme gibi süreçler zevkli olduğu kadar merak uyandırıcı ve sabır gerektiren bir süreçtir. Ayrıca ürünü ortaya koyarken yapılacak obje ve nesneye göre kırmızı kil, beyaz kil, taneli kil gibi farklı çamur çeşitleri seçilebilir. Çocuğa öfkesini kontrol ederek sabırlı olma özelliği kazandıran kil, çocuğa etrafında olan eşyaları en az üç boyutlu görebilme olanağı da sağlar. Aynı zamanda çocuğun nesnelere tanımlamayı, benzerini yaparak taklit etme becerisi kazandırır (Uludağ, 2001: 45-47).

Dikkat edilmesi gereken bir husus olarak kuru toz durumunda olan kil solunum için zararlıdır. Kil zehirli değildir, ama kesinlikle ağza sürülmemelidir. Çocuklara tabiat sevgisi ve bilinci kazandırmada çocuğa en faydalı malzeme olan kil, çocuğun korkularını yenmesine de büyük destek olur. Ölçütlendirme imkânı verir. Geometrik biçimleri üç boyutlu şekillendirebilir. Kil sadece sağlıklı bireyler için değil engeli olan çocuklar için de faydalı kazanımları olan bir malzemedir. Seramiğin olumlu yanlarında bir diğer çocuklara rehberlik aracı olarak görülmesidir. Çocuk da görülen davranışsal

sorunlar, öfke kontrolsüzlüğü ve sosyalleşememe gibi zamanlarda seramik sorunu yatıştırıcı bir etken oluşturmaktadır. Bu durum hem çocuğu anlamada, ona destek olmada aile ve kuruma yardımcı olacaktır. Kil çalışmaları özellikle davranış ve psikolojik sorunlar yaşayan çocuklar için alanında uzman bilirkişiler tarafından yürütülmelidir. Çocuğa, kil ile uygulanacak etkinlikler diğer sanat etkinliklerinde kazandırılmayacak kazanımlar kolaylıkla verebilir. Seramik özellikle çocuk için bir araç olmaktan çıkıp, yapılan çalışmalarla çocuğu yakından tanıma imkânı veren bir ürüne dönüşebilecektir (Terwiel, 2010).

3. YÖNTEM

Bu çalışmada, literatür taramasının yanı sıra, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılacaktır. Veri toplama araçları olarak da yine nitel veri toplama araçlarından; kazanım ve göstergeler göz önüne alınarak hazırlanan gözlem formundan yararlanılacaktır.

Nitel araştırma, daha çok normal yaşantı içindeki toplumsal durumu incelemeye ağırlık verir. Toplum içindeki sosyal hayatın yoğunluğu ve karmaşası, bu duruma dair değişik görüş ve çözümler üretme türleri olduğu anlamına gelir (Punch, 2005). Durumların ve algılamaların tabii ortamında bütünsel olarak incelenmesi olarak söylenebilir (Yıldırım ve Simsek, 2005).

Durum çalışması bir olaya ilişkin etkenlerin (ortam, bireyler, olaylar, süreçler vb) bütüncül bir yaklaşımla araştırıldığı ve ilgili durumu nasıl etkiledikleri ve ilgili durumdan nasıl etkilendikleri üzerine odaklanılan bir araştırma yöntemidir.

Örnekleme yöntemi ile yapılacak çalışmada, Öğretmen Fuat Altan Anaokulu 5-6 yaş okul öncesi öğrencileri seçilecektir. Örneklem üzerindeki çalışmalardan elde edilen veriler betimsel ve içerik analizleri ile değerlendirilecektir.

Okulöncesi eğitimde kazandırılması hedeflenen bilişsel gelişim alanı, sosyal duygusal gelişim alanı, dil gelişim alanı, psiko motor gelişim alanı ve öz bakım becerileri gelişim alanı olarak 5 kazanım değerlendirme ve bunların alt göstergeleri yapılacak seramik çalışmalarını temel alınarak gözlem tabloları oluşturulacaktır.

Belirlen örneklem grubuna uygun olarak Seramik uygulama yöntemlerinden çimdikleme, sucuk, kalıp alma, elle şekil verme ve plaka yöntemleri haftalara bölünerek etkinlik planları şeklinde hazırlanacaktır. Birinci hafta çocuklara seramik çamuru tanıtılacak ve çimdikleme yöntemi kullanılarak nesnel oluşturularak çocukların gelişim kazanım gözlemleri yapılacaktır. İkinci hafta sucuk yöntemi ve elle şekillendirme çalışmaları ile devam edilecek ve çocukların üç boyutlu objeler oluşturmaları istenerek çalışma etkinlikleri doğrultusunda kazanım gözlemleri yapılacaktır. Üçüncü hafta da ise plaka yöntemi kullanılarak nesnelere kalıp alma çalışmaları yapılacak ve çocuklar gelişim alanlarına göre gözlenecektir. Son hafta ortaya çıkan ürünlerin renklendirilme çalışması yapılacak ve sınıf ortamında sergilenecektir

ayrıca çocukların çalışmalarında gösterdiği davranışsal tepkileri kazanım gözlem formları ile değerlendirilecektir.

Uygulama aşamalarında çocukların bilişsel, psiko motor, dil, sosyal ve öz bakım beceri kazanımları uygulayıcı tarafından gözlemlenerek değerlendirilecektir. Uygulaması yapılan hafta etkinlikleri uygulanan yöntem ve öğrencilerin kazanımları açısından dersin yorumları yapılaraktır. Son olarak hafta etkinlik gözlem dökümü ve yorumu uygulayıcı tarafında yapılarak etkinlik tamamlanacaktır. Öğrencilerin etkinlikte gözlemlenme sonucunda belirlenen kazanım ve göstergelere ulaşma durumları gözlemci tarafında yeterli ve yetersiz olarak sonuç kısmında değerlendirilecektir.

3.1. Veri Toplama Araç ve/veya Teknikleri

Nitel araştırmada çoğunlukla üç tür veri toplanır: “*çevreyle ilgili veri*,” “*süreçle ilgili veri*” ve “*algılara ilişkin veri*”. Bu çalışmada genel olarak süreçle ilgili veri toplama yoluna gidilmiştir. Süreçle ilgili veriler, araştırma süresince neler olup bittiği ve bu olanların araştırma grubunu nasıl etkilediğine ilişkindir (Yıldırım ve Simsek, 2005). Nitel araştırmada kullanılan üç türlü yaygın veri toplama yöntemi vardır. Bunlar, görüşme, gözlem ve yazılı dokümanların incelenmesidir (Gezer, 2006).

Okul öncesi çocukların sanat etkinlikleri için hazırlanan gözlem formları, Millî Eğitim Bakanlığı Eğitimi Okul Öncesi Eğitim Programındaki kazanım ve göstergeler dikkate alınarak düzenlenmiştir. Gözlem, herhangi bir ortamda ya da kurumda oluşan davranışı ayrıntılı olarak tanımlamak amacıyla kullanılan bir yöntemdir. Ancak gözlem, basit anlamda, sadece normal durumlarda sık olarak görülmeyen davranışları ortaya çıkarmak için kullanılmaz. Eğer bir araştırmacı, kapsamlı ve zamana yayılmış bir sonuç elde etmek istiyorsa, gözlem yöntemini kullanabilir (Yıldırım ve Simsek, 2005).

Uygulama esnasında öğrenciler gözlenirken, çalışmalar ve ortaya çıkan sonuçlar fotoğraflanmak sureti ile belgelenmiştir. Gözlem veri toplama yönteminin yanı sıra, literatür taraması için; makale, kitap, yurt içi ve yurt dışı makale, tez, bildiri ve internetten faydalanılarak doküman analizi yapılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Olasılık temelli örnekleme yöntemleri içinde yer alan küme örnekleme yöntemi seçilmiştir. Küme örnekleme, çalışması düşünülen evrende doğal olarak oluşmuş veya

farklı amaçlarla yapay olarak oluşturulmuş, kendi içinde belirli özellikler açısından benzerlikler gösteren değişik grupların olması durumunda kullanılır (Yıldırım ve Simsek, 2005).

Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde veya özel anaokullarındaki okul öncesi 4-6 yaş grubu çocuklar “*evreni*” oluşturmaktadırlar.

Araştırma 2020-2021 Eğitim Öğretim yılında, uygulamanın yapılacağı Konya Öğretmen Fuat Altan Anaokulu tamamı 5 yaş olmak üzere 12 Erkek 6 Kız öğrenciden oluşan 18 kişilik öğrenci gurubu “*örneklem*” oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veri toplama araçları olarak gözlem formları, bilgisayar, projeksiyon makinesi ve fotoğraf makinesi kullanılacaktır.

Veriler iş takviminde belirtilen zaman aralıklarına uygun olarak; alan yazın taranması, ders içeriklerin ve etkinliklerinin hazırlanması, gözlem formu kriterlerinin belirlenmesi gibi işlemler yapılacaktır.

Konya Öğretmen Fuat Altan anaokulundaki 5 yaş grubu öğrencilerin formasyonlarına göre hazırlanan kazanımlar doğrultusunda seramik ve teknikleri hakkında bilgi verilir. Bu doğrultuda verilen konularla ilgili seramik çalışmaları yapmaları istenir. Çalışmaları fotoğraflanarak dokümanlar oluşturulur.

Öğrenci işlenen ders esnasında ve uygulama çalışmaları sırasında, öğretmen tarafından gözlenecek ve gözlem formları doldurulacaktır.

3.4. Veri Analizi

Okul öncesi çocukların sanat etkinlikleri için Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim Programındaki kazanım ve göstergeler dikkate alınarak gelişim gözlem formları hazırlanmıştır. Uygulama etkinlik planları ve ders içerikleri belirlenmiştir. Her etkinlik sonunda öğrencilerin ders içi durumları gözlemlenerek, gözlem dokümanları oluşturulmuştur.

Öğrencilerin, ders içindeki sanat etkinlikleri kapsamında seramik uygulaması ile bilişsel, sosyal-duygusal, psiko-motor, dil ve öz-bakım becerileri bakımından yeterli veya yetersiz olarak değerlendirilmiştir.

Yapılan etkinliklerde öğrencide beklenen kazanım ve göstergelerdeki gelişim düzeyleri gelişim gözlem formlarında; yeterli “√” ve yetersiz “-” işaretleri ile gösterilmiştir. Uygulanan her etkinlik sonunda bu gelişim gözlem formları doldurularak tablolar oluşturulmuştur. Tablolardaki yeterli, yetersiz verileri araştırmacıyı, öğrenciler üzerinde kazanımların sağlanıp sağlanmadığı sonucuna götürmüş ve bu verilere göre yorumlar yapılmıştır. Araştırmacının kendi düşünce ve görüşlerine de yer verilmiştir.

4. UYGULAMA

Çalışmanın yapılacağı uygulama sınıfı belirlendikten sonra Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü Okul öncesi Eğitim Program Kitabında (MEB, 2013) yer alan kazanımlar doğrultusunda etkinlikler hazırlanmıştır. Etkinlik planı 4 haftalık ikişer ders saati sanat etkinlikleri kapsamında hazır bulunuşluk düzeyine göre ayarlanmıştır.

4.1. Kazanım ve Göstergeler

Okul öncesi eğitim müfredat program kitabında belirlen kazanımlar, çocukların ilgileri, ihtiyaçları, istekleri, yaş ve gelişim düzeyleri dikkate alınarak belirlenmiştir. Aynı zamanda çocukların öğrenmeleri gereken bilgi, beceri ve yetkinlikleri, çocuklar tarafından ulaşılması gereken sonuçları gösterir.

Göstergeler kazanımların gözlenebilir hâlidir. Kazanımlara dayalı olarak oluşturulmuş olan göstergeler genellikle kendi içinde basitten-karmaşığa, somuttan-soyuta ve birbirini izleyen aşamalar halinde sıralanarak belirlenen kazanımın gerçekleşmesine hizmet eder. Etkinlik planlanırken her gelişim alanından birçok kazanım almak yerine en uygun kazanımlar alınmalıdır (MEB, 2016: 16). Çocuklara çalışmalar hazırlanırken çocuğun bulunduğu hazır bulunuşluk seviyesini ve gelişimsel özelliklerini iyi bilmek gerekir (MEB, 2013: 1).

Uygulama sırasında çocuklarda gelişim alanlarında gözlemlenecek kazanım ve göstergeler şu şekilde belirlenmiştir;

Bilişsel Gelişim Özellik Kazanım ve Göstergeleri

K1. Nesne/ durum/olaya dikkatinim verir.

G1. Dikkat edilmesi gereken nesne/durum/ olaya odaklanır.

G2.Dikkatini çeken nesne/durum/ olaya yönelik sorular sorar.

K3. Algıladıklarını hatırlar.

G1.Nesne / durum/olayı bir süre sonra yeniden söyler.

G2. Hatırladıklarını yeni durumlarda kullanır.

K5. Nesne ya da varlıkları gözlemler.

G1. Nesne/varlığın adını söyler.

G2. Nesne/ varlığın rengini söyler.

G3. Nesne/ varlığın şeklini söyler.

G4. Nesne/ varlığın büyüklüğünü söyler.

G5. Nesne/varlığın uzunluğunu söyler.

G6. Nesne/varlığın dokusunu söyler.

G9. Nesne/varlığın yapıldığı malzemeyi söyler.

G12. Nesne/varlığın kullanım amaçlarını söyler.

K6. Nesne ya da varlıkları özelliklerine göre eşleştirir.

G3 Nesne/ varlıkları şekline göre ayırt eder, eşleştirir.

G4 Nesne/ varlıkları büyüklüğüne göre ayırt eder, eşleştirir.

G6 Nesne/ varlıkları dokusuna göre ayırt eder, eşleştirir.

G9 Nesne/varlıkları yapıldığı malzemeye göre ayırt eder, eşleştirir.

G12 Nesne/varlıkları kullanım amaçlarına göre ayırt eder, eşleştirir

K7 Nesne ya da varlıkları özelliklerine göre gruplar.

G2 Nesne/varlıkları şekline göre gruplar.

G3 Nesne/ varlıkları büyüklüğüne göre gruplar.

G4 Nesne/ varlıkları uzunluğuna göre gruplar.

G5 Nesne/ varlıkları dokusuna göre gruplar.

G7 Nesne/ varlıkları yapıldığı malzemeye göre gruplar.

G9 Nesne/ varlıkları miktarına göre gruplar.

G11 Nesne/ varlıkları kullanım amaçlarına göre gruplar.

K8. Nesne ya da varlıkların özelliklerini karşılaştırır.

G1 Nesne/ varlıkların rengini ayırt eder, karşılaştırır.

G2 Nesne/ varlıkların şeklini ayırt eder, karşılaştırır.

G3 Nesne/varlıkların büyüklüğünü ayırt eder, karşılaştırır.

G4 Nesne/varlıkların uzunluğunu ayırt eder, karşılaştırır.

G5 Nesne/varlıkların dokusunu ayırt eder karşılaştırır

G8 Nesne/ varlıkların yapıldığı malzemeyi ayırt eder, karşılaştırır.

G10 Nesne/ varlıkların miktarını ayırt eder, karşılaştırır.

G11 Nesne/ varlıkların kullanım amaçlarını ayırt eder, karşılaştırır.

K12. Geometrik şekilleri tanır.

G1 Gösterilen geometrik şeklin ismini söyler.

G2 Geometrik şekillerin özelliklerini söyler.

G3 Geometrik şekillere benzeyen nesnelere gösterir.

K17. Neden-sonuç ilişkisi kurar.

G1. Bir olayın olası nedenlerini söyler.

G2. Bir olayın olası sonuçlarını söyler

Sosyal-Duygusal Gelişim Özellikler Kazanım ve Göstergeleri

K1. Kendisine ait özellikleri tanıtır.

G1 Adını/ soyadını söyler.

G3 Fiziksel özelliklerini söyler.

G4 Duyuşsal özelliklerin söyler.

K3. Kendini yaratıcı yollarla ifade eder.

G1 Duygu, düşünce ve hayallerini özgün yollarla ifade eder.

G2 Nesnelere alışılmamışın dışında kullanır.

G3 Özgün özellikler taşıyan ürünler oluşturur.

K7. Bir işi ya da görevi başarmak için kendini güdüler.

G1 Yetişkin yönlendirmesi olmadan bir işe başlar.

G2 Başladığı işi zamanında bitirmek için çaba gösterir.

K10. Sorumluluklarını yerine getirir.

G1 Sorumluluk almaya istekli olduğunu gösterir.

G2 Üstlendiği sorumluluğu yerine getirir.

G3 Sorumluluklar yerine getirilmediğinde olası sonuçları söyler.

K14 Sanat eserlerinin değerini fark eder.

G1 Sanat eserlerinde gördüklerini ve işittiklerini söyler.

G2 Sanat eserleri ile ilgili duygularını açıklar.

G3 Sanat eserlerinin korunmasına özen gösterir.

Psiko-motor Gelişim Özellikler Kazanım ve Göstergeleri

Kazanım 1: Yer değiştirme hareketleri yapar.

Göstergeleri: Isınma ve soğuma hareketlerini bir rehber eşliğinde yapar.

Kazanım 2: Denge hareketleri yapar.

Göstergeleri: Ağırlığını bir noktadan diğerine aktarır.

Kazanım 3: Nesne kontrolü gerektiren hareketleri yapar.

Göstergeleri: Bireysel ve eşli olarak nesnelere kontrol eder.

Kazanım 4: Küçük kas kullanımı gerektiren hareketleri yapar.

G1 Nesnelere toplar.

G2 Nesnelere kaptan kaba boşaltır.

G3 Nesnelere üst üste dizer.

G4 Nesnelere yan yana dizer.

G5 Nesnelere iç içe dizer.

G6 Nesnelere takar.

G7 Nesnelere çıkarır.

G8 Nesnelere ipe vb. dizer.

G9 Nesnelere değişik malzemelerle bağlar.

G10 Nesnelere yeni şekiller oluşturacak biçimde bir araya getirir.

G11 Malzemeleri keser.

G12 Malzemeleri yapıştırır.

G13 Malzemeleri değişik şekillerde katlar.

G14 Değişik malzemeler kullanarak resim yapar.

G15 Nesnelere kopartır/yırtar.

G16 Nesnelere sıkar.

G17 Nesnelere çeker/gerer.

G18 Nesnelere açar/kapar.

G19 Malzemelere elleriyle şekil verir.

G20 Malzemelere araç kullanarak şekil verir.

Dil Gelişim Özellikleri Kazanım ve Göstergeleri

Kazanım 5: Dili iletişim amacıyla kullanır.

G1 Konuşma sırasında göz teması kurar.

G2Jest ve mimikleri anlar.

G3Konuşurken jest ve mimiklerini kullanır.

G4Konuşmayı başlatır.

G5Konuşmayı sürdürür.

G6Konuşmayı sonlandırır.

G7Konuşmalarında nezaket sözcükleri kullanır.

G8 Sohbeta katılır.

G9 Konuşmak için sırasını bekler.

G10 Duygu, düşünce ve hayallerini söyler.

Kazanım 6:Sözcük dağarcığını geliştirir.

G1 Dinlediklerinde yeni olan sözcükleri fark eder ve sözcüklerin anlamlarını sorar.

G2 Sözcükleri hatırlar ve sözcüklerin anlamını söyler.

G3 Yeni öğrendiği sözcükleri anlamlarına uygun olarak kullanır.

Kazanım 7:Dinledikleri/izlediklerinin anlamını kavrar.

G1 Sözel yönergeleri yerine getirir.

G2 Dinledikleri/ izlediklerini açıklar.

G3 Dinledikleri/ izledikleri hakkında yorum yapar.

Kazanım 8: Dinledikleri/izlediklerini çeşitli yollarla ifade eder.

G1 Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorular sorar.

G2 Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorulara cevap verir.

G3 Dinledikleri/izlediklerini başkalarına anlatır.

K10. Görsel materyalleri okur.

G1 Görsel materyalleri inceler.

G2 Görsel materyalleri açıklar.

G3 Görsel materyallerle ilgili sorular sorar.

G4 Görsel materyallerle ilgili sorulara cevap verir.

Öz bakım Beceri Özellikler Kazanım ve Göstergeleri

Kazanım 1:Bedeniyle ilgili temizlik kurallarını uygular.

G3 Elini/yüzünü yıkar.

K3. Yaşam alanlarında gerekli düzenlemeler yapar.

G1 Ev/okuldaki eşyaları temiz ve özenle kullanır.

G2 Ev/okuldaki eşyaları toplar.

G5 Ev/okuldaki eşyaları yerleştirir.

Kazanım 5:Dinlenmenin önemini açıklar.

G1 Kendisi için dinlendirici olan etkinliklerin neler olduğunu söyler.

G2 Dinlendirici etkinliklere katılır.

Kazanım 6:Günlük yaşam becerileri için gerekli araç ve gereçleri kullanır.

G2 Beden temizliğiyle ilgili malzemeleri kullanır.

G3 Çevre temizliğiyle ilgili araç ve gereçleri kullanır.

Kazanım 7:Kendini tehlikelerden ve kazalardan korur.

G1 Tehlikeli olan durumları söyler.

4.2. Etkinlik Planları

1.Hafta Etkinlik Planı

Çocuklara seramik malzemesi gösterilmeden önce seramik çamurunu tanıyıp tanımadıkları sorulur. Daha sonra öğretmen elindeki seramik çamurunu çocuklara göstererek çocukların çamura dokunmalarını sağlar. Çocuklara seramik çamura dokununca nasıl hissettikleri sorularak çamurda hissettikleri dokunsal duyuları öğrenilir.

Çocukların seramik çamurları ile ilk tanışmaları sağlandıktan sonra öğretmen seramik çamuru kullanılarak yapılan vazo, çanak, bardak gibi figürleri gösterir. Bu ürünlere çocukların yakından bakmaları ve dokunmaları istenir.

Seramik kavramı ve seramik çamurunun ne olduğu öğretildikten sonra çocuklara sınıf projeksiyonundan seramik yapımı ile ilgili videolar ve görseller izletilir. Öğretmen seramiği uygularken kullanılan bazı yöntemlerden bahseder. Bunlar çimdikleme, sucuk, plaka ve kalıp alma yöntemleridir. Bu yöntemlerden ilki olan çimdikleme yöntemi hakkında öğretmen bilgi verir.

Çocuklara seramik çamuru dağıtılır. İlk olarak öğretmen çimdikleme yöntemini nasıl yapacakları hakkında kısa bir bilgi verir. Çocukların bu yöntemi denemeleri sağlanır. Her çocuklar çimdikleme yöntemini kullanarak hayalindeki serbest ürünleri oluştururlar. Öğretmen, ilk ürün oluşum aşamalarında onlara yardımcı olur. Çocuklara, seramik çamuru ile vakit geçirmede zevk alıp almadıkları sorulur ve yaptıkları ilk ürünler hakkında sohbet edilerek ders sonlandırılır. Bu esnada çocuklarla birlikte önce sınıf temizliği, daha sonra öz bakım temizlikleri yapılarak ortam gözlemlenmiş olur.

2.Hafta Etkinlik Planı

Çocuklarla sınıf bahçesinde etkinlik masalarında derse başlanır. Bugün çocuklara üç boyut kavramını öğrenecekleri söylenir. Üç boyut denilince akıllara ne geldiği sorularak fikir paylaşımı sağlanır. Daha sonra öğretmen üç boyutlu yapılmış seramik ürünleri getirerek çocuklara gösterilir. Çocukların merakları giderilir. Üç

boyutlu seramik çalışması yapmak için ikinci yöntemi olan sucuk yöntemi anlatılır. Çocuklara seramik çamurları verilerek sucuk tekniği ile çamuru forma sokmaları istenir. Öğretmen sucuk yapımında onlara yardımcı olur.

Bu yöntem ile bir bardak figürü oluşturacakları söylenir. İlk önce alt taban için yuvarlak bir taban oluşturmaları istenir. Oluşturulan alt tabanın üstüne sucuk tekniği ile yapılan seramik çamurları sıralanır. Tüm aşamalarda öğretmen yardımcı olur. Ortaya çıkan bardak figürlerine çocukların her yönden yakından bakmaları sağlanır. Üç boyut kavramı ve sucuk tekniği çocuklara kavratılmış olur. Daha sonra çocuklarla birlikte önce sınıf temizliği ardından öz bakım temizlikleri yapılarak çocuklar gözlemlenmiş olur.

3.Hafta Etkinlik Planı

Derse çocukların ilgisini çekmek için öğretmen etkinlik masalarına oyun hamuru kalıpları, merdane, çeşitli şekilli kalıplar, kumaşlar gibi malzemeler koyar. Çocuklara bu malzemeler ile neler yapılabileceği ile ilgi sorular sorularak çocukların ilgisi çekilir. Masalardaki malzemelerle bugün plaka ve kalıp alma yöntemlerini öğrenileceği söylenerek çocuklara plaka açmak için seramik çamuru verilir. Seramik çamuru önce top yapılır. Daha sonra çamurun altına pamuk dokulu kumaş açılır ve merdane yardımı ile seramik çamuru düz bir zeminde plaka olacak şekilde açılır. Plaka olarak açılan seramik çamurundan oyun hamuru kalıpları kullanılarak çeşitli üç boyutlu şekiller çıkarılır. Alınan şekiller kurumaya bırakılır. Çocuklara kalıp alma yöntemi kullanılarak yapılmış bir kâse modeli gösterilir. Kalıpla şekillendirme için kullanılacak malzemeler hazır edilir. Çocuklara bu yöntemin nasıl yapılacağını öğretmen önce kendisi gösterir. Ardından çocuklara seramik çamurunu verir ve çocukların denemesine fırsat tanınır. Kalıpla şekillendirme yöntemi kullanılarak yapılmış kâseler kalıplarında öğretmen desteği ile çıkartılarak kurumaya bırakılır. Son olarak çocuklarla birlikte önce sınıf temizliği ardından öz bakım temizlikleri yapılarak çocuklar gözlemlenmiş olur.

4.Hafta Etkinlik Planı

Son hafta 3 boyutlu seramik çalışmaları planımıza daha önce ki hafta çimdikleme, sucuk, plaka ve kalıpla şekillendirme yöntemleri ile yapılan ürünler masalara yerleştirilir. Çocuklarla birlikte kuruyan ürünler kontrol edilir. Öğretmen yapılan çalışmalarını renklendirme aşamasında olduklarını ürün renklendirmesinin nasıl

yapılacağı hakkında bilgilendirme yapar. Seramik renklendirmenin nasıl yapıldığı ile ilgili video ve görseller izletilir. Çeşitli renkte boya malzemeleri, çeşitli boyda fırçalar, su kapları ve tamamlanan ürünler masalara yerleştirilir.

Çocuklar kendi yaptıkları ürünleri ellerine alırlar ve kendi beğenilerine ve zevklerine göre ürünü boyarlar. Boyaması tamamlanan çalışmaların kuruması sağlanır. Ürünlerin kuruması beklenirken çocukların sınıf temizliği ve öz bakım temizlikleri yapmaları sağlanır. Kuruyan çalışmalar önce sınıfta sonra okul bahçesinde sergilenir.

5. BULGULAR VE YORUM

5.1. Ders İçi Bulgu ve Yorumlar

1.Hafta Etkinlik Gözlem Dökümü ve Yorumu

Çocuklar etkinlik masası etrafında toplanırlar. Öğretmen çocuklara seramik çamurunu tanıyıp tanımadıklarını sordu. Çocuklardan cevapları aldı. Öğretmen masanın üzerine dersten önce hazırladığı beyaz, şamut seramik çamurunu koydu. Çocuklardan çamura istedikleri gibi dokunmalarını istedi. Bu çocukların çok hoşuna gitti. Çocuklar rastgele çamuru dokunarak eğlenceli zaman geçirdiler. Öğretmen çocuklara çamura dokunduklarında neler hissettiklerini sordu. Dokunsal olarak çocuklar çamuru hissettiklerini, yumuşak olduğunu ve dokunmanın zevkli olduğunu tekrar dokunmak istediklerini söylediler. Çocukların daha çok dikkatlerini çekmek için öğretmen masalara seramikten yapılmış çeşitli şekillerde vazo, çanak, bardak ve tabak figürlerini koydu. Çocukların yakından bakmaları ve dokunmaları sağlandı. Daha sonra çocuklarla sınıf projeksiyonu açıldı ve seramik yapımı ile ilgili görseller izletildi. Bu görselleri izlerken çocuklardan hiç ses çıkmadığı, dikkatlerinin dağılmadığı görüldü. Video sonrası çocuklar, izledikleri seramik yapımının çok zor olacağından ama çok eğlenceli olduğundan bahsettikleri dikkat çekti.

Öğretmen çocuklara seramik çamuruna şekil verirken bazı yöntemlerin olduğundan bahsederek çocukların ilgisini bu yöne çekti. Eline aldığı seramik çamuru ile öğretmen öncelikle çimdikleme yöntemini gösterdi. Çocukların bazıları çok heyecanlandı, masadan kalkarak öğretmenin yanına yaklaştılar. Öğretmen hep birlikte bu çalışmayı yapacaklarını ancak çamurla etkinlik yaparken dikkat edilecek hususları anlattı. Öncelikle elbiselerimizin temizliği için boya önlüğü giyilmesi gerektiği söylendi. Daha sonra çamuru ağza götürmenin zararlı olacağı vurgulandı. Öğretmen sabırsızlanan çocuklara önlüklerini giymelerini sağlandı ve eşit miktarlarda seramik çamuru dağıtıldı. Çocuklardan daha önce gösterdiği çimdikleme yöntemini kullanarak kendi özgün çalışmalarını yapmalarını istedi (Resim:1, 2, 3, 4, 5, 6, 7).

İlk hafta yapılan çalışma çocuklar için farklı bir uygulama oldu. Çalışmalar etkinlik sonunda değerlendirildi. Öğretmen, çalışmalarını bitiren öğrencilere nasıl yaptıkları konusunda sorular sordu. Öğrencilerden “Öğretmenim ben kedi yaptım, Ben

kendime, arkadaşına bardak yaptım çok eğlendim, Ben yılan yapmak istedim, Ben çaydanlık yapmak istedim ama olmadı, Ben sadece çimdikledim öğretmenim, Ben karar veremedim öğretmenim bana yardım eder misin? Arkadaşımınla birlikte ev yaptık çok eğlendik tekrar yapalım mı?” gibi cümlelerle değerlendirmeler yapılmış oldu. Sohbet yapıldıktan sonra çocuklar ve öğretmen hep birlikte sınıf ve kişisel temizliklerini tamamlayarak etkinliğe son verilir.

Aşağıdaki tablolarda öğrencilerdeki kazanım değerlendirmeleri ve göstergeleri gösterilmektedir.

1. HAFTA BİLİŞSEL ALAN GÖZLEM FORMU

		KAZANIM VE GÖSTERGELERİ									
		K1. Nesne/ durum/olaya dikkatini verir.		K3. Algıladıklarını hatırlar.		K5. Nesne ya da varlıkları gözlemler.				K17. Neden-sonuç ilişkisi kurar.	
		G1. Dikkat edilmesi gereken nesne/durum/ olaya odaklanır.	G2. Dikkatin i çeken nesne/durum/ olaya yönelik sorular sorar	G1. Nesne / durum/ olayı bir süre sonra yeniden söyler	G2. Hatırladıkları yeni durumlar da kullanır	G1. Nesne/v arlığın adını söyler.	G6. Nesne/ varlığın dokusunu söyler	G9. Nesne/v arlığın yapıldığı malzeme yi söyler.	G12. Nesne/ varlığın kullanım amaçlarını söyler.	G1. Bir olayın olası nedenlerini söyler.	G2. Bir olayın olası sonuçlarını söyler
1	Beril	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓
2	Işıl	✓	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	Eren	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4	Oğuz Kağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—	✓
5	Tank	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6	Hülya	—	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7	Umut can	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8	İbrahim	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—	✓
9	Cihat	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—
10	Zeynep	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓	✓
11	Buğra	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
12	Ali kağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓
13	Ömer yağız	✓	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓
14	Doğuhan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
15	Ayşe	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—	✓
16	Mustafa	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
17	Esra	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—	✓
18	Hasan	✓	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Değerlendirmede Kullanılan Simgeler

YETERLİ	✓
YETERSİZ	—

1. HAFTA SOSYAL – DUYGUSAL ALAN GÖZLEM FORMU

		KAZANIM VE GÖSTERGELERİ								
		K1. Kendisine ait özellikleri tanıtır.			K10. Sorumluluklarını yerine getirir.			K14 Sanat eserlerinin değerini fark eder.		
		G1 Adını/ soyadını söyler.	G3 Fiziksel özelliklerini söyler.	G4 Duyuşsal özelliklerini söyler.	G1 Sorumluluk almaya istekli olduğunu gösterir.	G2 Üstlendiği sorumluluğu yerine getirir.	G3 Sorumluluk yerine getirilmediğinde olası sonuçları söyler.	G1 Sanat eserlerinde gördüklerini ve işittiklerini söyler.	G2 Sanat eserleri ile ilgili duygularını açıklar.	G3 Sanat eserlerinin korunmasını azen gösterir.
1	Beril	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—	✓	✓
2	Işıl	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	Eren	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4	Oğuz Kağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5	Tank	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓
6	Hülya	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—	✓
7	Umut can	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8	İbrahim	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9	Cihat	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
10	Zeynep	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
11	Buğra	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
12	Ali kağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
13	Ömer yağız	✓	✓	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓
14	Doğuhan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
15	Ayşe	✓	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓	✓
16	Mustafa	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—	✓
17	Esra	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
18	Hasan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Değerlendirmede Kullanılan Simgeler

YETERLİ	✓
YETERSİZ	—

1. HAFTA PSİKO-MOTOR ALAN GÖZLEM FORMU

		KAZANIM VE GÖSTERGELERİ								
		K 1: Yer değiştirme hareketleri yapar.	K 2: Denge hareketleri yapar.	K 3: Nesne kontrolü gerektiren hareketleri yapar.	Kazanım 4: Küçük kas kullanımı gerektiren hareketleri yapar.					
		G1 Isınma ve soğuma hareketlerini bir rehber eşliğinde yapar.	G1 Ağırlığını bir noktada dengeleyebilir.	G1 Bireysel ve eşli olarak nesnelere dokunabilir.	G10 Nesnelere yeni şekiller oluşturacak biçimde bir araya getirir.	G11 Malzemeleri keser.	G15 Nesnelere kopartır/yırtar.	G16 Nesnelere sıkıştırır.	G17 Nesnelere çeker/gerer.	G19 Malzemeleri elleriyle şekillendirir.
1	Beril	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	Işıl	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓
3	Eren	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4	Oğuz Kağan	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓
5	Tarık	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6	Hülya	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7	Umut can	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—	✓	✓
8	İbrahim	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9	Cihat	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
10	Zeynep	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
11	Buğra	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
12	Ali kağan	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓
13	Ömer yağız	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
14	Doğuhan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
15	Ayşe	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
16	Mustafa	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—	✓
17	Esra	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓
18	Hasan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Değerlendirmede Kullanılan Simgeler

YETERLİ	✓
YETERSİZ	—

1. HAFTA DİL GELİŞİMİ ALAN GÖZLEM FORMU

		KAZANIM VE GÖSTERGELERİ								
		K5. Dili iletişim amacıyla kullanır.			K6. Sözcük dağarcığını geliştirir.			K8. Dinledikleri/izlediklerini çeşitli yollarla ifade eder.		
		G1 Konuşma sırasında göz teması kurar.	G8 Sohbete katılır.	G9 Konuşma için sırasını bekler.	G1 Dinlediklerinde yeni olan sözcükleri fark eder ve sözcüklerin anlamlarını sorar.	G2 Sözcükleri hatırlar ve sözcüklerin anlamın söyler.	G3 Yeni öğrendiği sözcükleri anlamlarına uygun olarak kullanır.	G1 Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorular sorar.	G2 Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorulara cevap verir.	G3 Dinledikleri/izlediklerini başkalarına anlatır.
1	Beril	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	Işıl	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	Eren	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4	Oğuz Kağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5	Tarkan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6	Hülya	✓	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓	—
7	Umut can	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8	İbrahim	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓
9	Cihat	✓	✓	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓
10	Zeynep	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
11	Buğra	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
12	Ali kağan	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
13	Ömer yağız	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
14	Doğuhan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
15	Ayşe	✓	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓	—
16	Mustafa	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
17	Esra	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
18	Hasan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—	✓	✓

Değerlendirmede Kullanılan Simgeler

YETERLİ	✓
YETERSİZ	—

1. HAFTA ÖZ BAKIM ALAN GÖZLEM FORMU

		KAZANIM VE GÖSTERGELERİ								
		K1. Bedeniyle ilgili temizlik kurallarını uygular.	K3. Yaşam alanlarında gerekli düzenlemeler yapar.			K5. Dinlenmenin önemini açıklar.		K6. Günlük yaşam becerileri için gerekli araç ve gereçleri kullanır.		K7. Kendini tehlikelerden ve kazalarda n korur.
			G3 Elini/yüzünü yıkar.	G1 Ev/okuldaki eşyaları temiz ve özenle kullanır.	G2 Ev/okuldaki eşyaları toplar.	G5 Ev/okuldaki eşyaları yerleştirir.	G1 Kendisi için dinlendirici olan etkinliklerin neler olduğunu söyler.	G2 Dinlendirici etkinliklere katılır.	G2 Beden temizliğiyle ilgili malzemeleri kullanır.	
1	Beril	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	Işıl	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	Eren	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓
4	Oğuz Kağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5	Tank	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6	Hülya	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7	Umut can	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8	İbrahim	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9	Cihat	✓	—	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓
10	Zeynep	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
11	Buğra	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
12	Ali kağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
13	Ömer yağız	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
14	Doğuhan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
15	Ayşe	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
16	Mustafa	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—	✓	✓
17	Esra	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
18	Hasan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Değerlendirmede Kullanılan Simgeler

YETERLİ	✓
YETERSİZ	—

1. Hafta Etkinlikte Uygulanan Yöntem ve Öğrencilerin Kazanımları Açısından Dersin Yorumu

Bu uygulama sonunda çocuklarda bilişsel, sosyal duygusal, dil, psiko-motor ve öz bakım alanlarında kazanımlar olmuştur. Bu kazanımlar, öğrenme ve öğretimle ilgili elde edilecek kazanımların temelidir.

Seramik çamurunu yakından tanıma ve seramik yöntemlerinden biri olan çimdikleme yöntemini konu alan 1. hafta etkinliğinde, çocukların ilgisini ve dikkatlerini toplayıcı çalışmalar alınmıştır. Çocukların uygulama ve deneme aşamalarına daha çok istekli oldukları ancak ilgi sürelerinin kısa olduğu görüldü. Bu gözlem ile çocukların ilgileri doğrultusunda etkinliklerde yer değişimleri yapıldı.

Bilişsel kazanım alanında çocukların dikkat edilmesi gereken durumlarda nesne ve duruma odaklanmada sorun yaşamadıkları gözlemlendi. Gösterilen nesnelerin adını söylemede ve nesnenin hangi malzemeden yapıldığını tekrarlamada birkaç öğrenci dışında sorun yaşanmadı.

Çocuklara gösterilen vazo, bardak gibi nesnelerin hangi malzemeden yapıldığını bazı çocuklar çok kolay kavrayıp söyleyebilirken bazı çocukları sessiz kaldıkları gözlemlendi.

Psiko-motor alan kazanımlarında etkinlik öncesi ısınma çalışmalarında tüm çocukların yeterli olduğu gözlemlenirken bazı çocukların çamuru kavramada ve çimdiklemede zorlandıkları görüldü. Öğretmenin “*kendi özgün çalışmamız yapalım*” yönergesi ile bazı çocukların isteyerek hevesle işe başladıkları ama diğer çocukların yeni bir şeyler üretme konusunda destek beklememeleri şaşırtıcı olsa da sınıfın çoğunun verilen kil malzemesi ile rahatlıkla alet kullanmadan koparma, kesme, sıkma ve elle şekil verme kazanımının yeterli olduğu gözlemlendi.

Sosyal duygusal kazanım alanında çocukların sorumluluk almaya istekli oldukları görüldü. Çocuklara çalışma esnasında duygusal hisleri sorulduğunda bazı çocukların çekingen davrandıkları ama sınıfın çoğunluğunun kendi hislerini duygularını anlatmada hevesli oldukları gözlemlendi. Seramik yapımı ve yöntemleri hakkında izletilen video ve fotoğrafların çocukların ilgisini ve dikkat çekti. Çocukların öğretmenin masaya koyduğu sanat eserlerini korumada çok dikkatli oldukları, seramik

eserleri ile ilgili duygularını açıklamada çoğunluğun istekli olduğu bu etkinliğe karşı ilgileri göstermiş oldu.

Dil gelişim kazanımları açısından baktığımızda çocukların itina ile konuşmak için sıra bekledikleri yeni öğrendikleri kelimeler hakkında soru sormak için sabırsızlandıkları görüldü.

Bazı çocukların uygulamada seramik ile çalışırken çok rahat oldukları lakin konuşma sırasında göz teması kurarak sohbete katılmaktan çekindiği gözlemlendi. Yeni öğrendikleri sözcükleri telaffuzda zorlananlar olsa da kelimelerin çalışmalar sırasında defalarca tekrarlanması çocukların yeni kelimeleri kavramalarında yardımcı olmuştur. Dinledikleri ve izledikleri ile sorular soran çocuklar dinledikleri ve izledikleri ile ilgili sorulan sorulara da cevaplar verebilmişlerdir.

Öz bakım alan kazanımları yönünden tüm çocukların okul eşyalarını özenli ve temiz kullanma becerilerinin gelişmiş olduğu görüldü. Etkinlik süreci içerisinde yoruldukları zaman dinlendirici etkinliklere istekli katılımları onların diğer etkinliklere istekli katılımlarına imkân sağlamıştır. Etkinlik sonunda ve başında istekli olarak tüm sınıfın çevre ve beden temizliklerini yaptıkları bunlarla ilgili araç ve gereci kullandıkları görüldü. Sınıfın tamamı etkinlik içinde oturarak ve ayakta yapılan çalışmalarda kendileri için tehlike oluşturabilecek durumlardan sakındıkları ve tehlikeli olabilecek durumları söylerler.

Genel anlamda etkinlik sonunda öğrencilerdeki tüm gelişim alanlarındaki kazanımları olumludur. Kendini rahatlıkla ifade etme becerileri ve yeni öğrenilen duruma adapte olma ve özgün ürünler oluşturabilme konusunda bazı öğrencilerin desteğe ihtiyaçları olduğu gözlenmiştir.

2. Hafta Etkinlik Gözlem Dökümü ve Yorumu

Öğretmen çocuklarla bugün etikliği okul bahçesinde yapacaklarını söyler. Daha önceden düzenlenmiş olan etkinlik masalarına çocuklar yönlendirilirler. Öğretmen çocuklara üç boyut kavramını öğreneceklerini bunula ilgili olarak akıllarına gelen ilk kelimeleri söylemelerini ister. Çocuklarla kısa bir sohbet ve fikir paylaşımında sonra masalar üç boyutlu seramik çalışmaları koyan öğretmen çocuklara bu çalışmaların nasıl üç boyutlu göründükleri ve neden üç boyut dendiği hakkında bilgi verir. Daha

çocuklarla okul bahçesinde üç boyutlu olabilecek nesnelere araştırılır ve çocukların merakları giderilir.

Bu çalışmalara geçmeden önce çocukların etkinliğe hazır olmaları için çalışma önlükleri giymeleri sağlanır. Öğretmen hazır olan çocuklara üç boyutlu seramik çalışmaları yapmak için seramik yöntemlerinden sucuk ya da bir diğer adı olan sosis yöntemini öğreneceklerini söyler. Daha sonra sucuk yönteminin yapılışını öğretmen çocuklara gösterir hep birlikte denemek için her çocuğa seramik çamurundan verilerek sucuk tekniğini uygulamak için çamuru forma sokmaları sağlanır (Resim: 8, 9, 10, 11, 12). Çocukların bazılarının sucuk yaparken zorlandıkları görüldü bu çocuklar öğretmen desteği ile yöntemi kavramaları sağlandı. Sucuk yönteminin kavratılmasından sonra çocuklara bu yöntem ile üç boyutlu bardak figürü çalışacakları söylenerek ilk olarak bardağın tabanını yapmak için el ile yuvarlak bir taban oluşturulur çocuklardan bazıları yuvarlak şekil yapmakta zorlansalar da destekle tamamlarlar (Resim: 13, 14, 15). Daha önceden yapılan sucukları tamamlanan tabanın üstüne sıralama işlemine geçilir (Resim: 16, 17, 18, 19). Bu yöntem de çocukların çoğu zorlandı acele edilmeden öğretmen birebir çocuklara sucukları sıralama da ve bardak figürü oluşturmada yardımcı oldu (Resim: 20, 21, 22, 23). En son aşamada çalışmaları tamamlayan çocuklara önlerinde duran üç boyutlu bardaklara bakmaları ve ne düşündükleri soruldu. Çocuklardan “*Öğretmenim benim bardağım biraz eğri oldu, Bardak yapmak çok eğlenceli idi, Ben bu bardağımı eve götürebilir miyim?, Annem hediye etmek istiyorum, Öğretmenim benim bardağımı sevmedim. Ben bardak yapmasam yılan yapsam olur mu?*” gibi cevaplar alındı. Etkinlik hakkında kısa bir değerlendirme yapıldıktan sonra çocukların sınıf ve kişisel temizliklerini tamamlamaları gözlenerek etkinliğe son verilir.

2 HAFTA BİLİŞSEL ALAN GÖZLEM FORMU

		KAZANIM VE GÖSTERGELERİ											
		K5. Nesne ya da varlıkları gözlemler.		K6. Nesne ya da varlıkları özelliklerine göre eşleştirir.			K7 Nesne ya da varlıkları özelliklerine göre gruplar.				K12. Geometrik şekilleri tanıır.		
		G3. Nesne/ varlığı n şeklini söyler.	G4. Nesne/ varlığın büyüklüğü nü söyler.	G3 Nesne/ varlıkları şekline göre ayırır, eşleştirir.	G4 Nesne/ varlıkları büyüklüğüne göre ayırır, eşleştirir.	G6 Nesne/ varlıkları dokusuna göre ayırır, eşleştirir.	G2 Nesne /varlıkları şekline göre gruplar .	G3 Nesne/ varlıkları büyüklüğüne göre gruplar .	G4 Nesne/ varlıkları uzunluğuna göre gruplar .	G11 Nesne/ varlıkları kullanım amaçlarına göre gruplar .	G1 Gösterilen geometrik şeklin ismini söyler.	G2 Geometrik şekillerin özelliklerini söyler.	G3 Geometrik şekillere benzeyen nesnelere gösterir.
1	Beril	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	Işıl	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	Eren	✓	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4	Oğuz Kağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5	Tarık	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6	Hülya	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓
7	Umut can	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8	İbrahim	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9	Cihat	✓	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
10	Zeynep	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—	✓
11	Buğra	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓
12	Ali kağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
13	Ömer yağız	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
14	Doğuhan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
15	Ayşe	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
16	Mustafa	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
17	Esra	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
18	Hasan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Değerlendirmede Kullanılan Simgeler

YETERLİ	✓
YETERSİZ	—

2. HAFTA SOSYAL – DUYGUSAL ALAN GÖZLEM FORMU

		KAZANIM VE GÖSTERGELERİ							
		K3. Kendini yaratıcı yollarla ifade eder.			K7. Bir işi ya da görevi başarmak için kendini güdüler.		K10. Sorumluluklarını yerine getirir.		
		G1 Duygu, düşünce ve hayallerin i özgün yollarla ifade eder.	G2 Nesnelere alışılmışın dışında kullanır.	G3 Özgün özellikler taşıyan ürünler oluşturur.	G1 Yetişkin yönlendirmesi olmadan bir işe başlar.	G2 Başladığı işi zamanında bitirmek için çaba gösterir.	G1 Sorumluluk almaya istekli olduğunu gösterir.	G2 Üstlendiği sorumluluğu yerine getirir.	G3 Sorumluluklar yerine getirilmediğin de olası sonuçları söyler.
1	Beril	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	Işıl	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	Eren	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4	Oğuz Kağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5	Tarık	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6	Hülya	✓	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓
7	Umut can	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8	İbrahim	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9	Cihat	✓	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓
10	Zeynep	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
11	Buğra	✓	—	✓	✓	—	✓	✓	✓
12	Ali kağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
13	Ömer yağız	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
14	Doğuhan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
15	Ayşe	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓	✓
16	Mustafa	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
17	Esra	✓	✓	—	✓	✓	✓	—	✓
18	Hasan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Değerlendirmede Kullanılan Simgeler

YETERLİ	✓
YETERSİZ	—

2. HAFTA PSİKO-MOTOR ALAN GÖZLEM FORMU

		KAZANIM VE GÖSTERGELERİ									
		K 1: Yer değiştirme hareketleri yapar.	K 2: Denge hareketleri yapar.	K 3: Nesne kontrolü gerektiren hareketleri yapar.	Kazanım 4: Küçük kas kullanımı gerektiren hareketleri yapar.						
		G1 Isınma ve soğuma hareketlerini bir rehber eşliğinde yapar.	G1 Ağırlığını bir noktada dengeye aktarır.	G1 Bireysel ve eşli olarak nesnelere kontrol eder.	G1 Nesnelere toplar.	G3 Nesnelere üst üste dizer.	G4 Nesnelere yan yana dizer.	G5 Nesnelere iç içe dizer.	G9 Nesnelere değişik malzemelerle bağlar.	G10 Nesnelere yeni şekiller oluşturacak biçimde bir araya getirir.	
1	Beril	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
2	Işıl	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
3	Eren	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—	
4	Oğuz Kağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
5	Tarık	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
6	Hülya	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—	✓	
7	Umut can	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
8	İbrahim	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
9	Cihat	✓	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓	✓	
10	Zeynep	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
11	Buğra	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—	
12	Ali kağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
13	Ömer yağız	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
14	Doğuhan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
15	Ayşe	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—	
16	Mustafa	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
17	Esra	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
18	Hasan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—	✓	

Değerlendirmede Kullanılan Simgeler

YETERLİ	✓
YETERSİZ	—

2. HAFTA DİL GELİŞİMİ ALAN GÖZLEM FORMU

		KAZANIM VE GÖSTERGELERİ									
		K5. Dili iletişim amacıyla kullanır.			K7. Dinledikleri/izlediklerinin anlamını kavrar.			K10. Görsel materyalleri okur.			
		G4 Konuş mayı başlatır	G5 Konuş mayı sürdür ür.	G6 Konuş mayı sonland ırır.	G1 Sözel yönergel eri yerine getirir.	G2 Dinled ikleri/ izledik lerini açıklar	G3 Dinledikler i/ izledikleri hakkında yorum yapar.	G1 Görsel matery alleri inceler	G2 Görsel matery alleri açıklar	G3 Görsel materyall erle ilgili sorular sorar.	G4 Görsel materyallerl e ilgili sorulara cevap verir.
1	Beril	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	Işıl	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	Eren	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4	Oğuz kağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5	Tarık	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6	Hülya	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—	✓	✓
7	Umut can	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8	İbrahim	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9	Cihat	✓	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓
10	Zeynep	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
11	Buğra	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
12	Ali kağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
13	Ömer yağız	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
14	Doğuhan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
15	Ayşe	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—	✓
16	Mustafa	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
17	Esra	✓	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓
18	Hasan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Değerlendirmede Kullanılan Simgeler

YETERLİ	✓
YETERSİZ	—

2. HAFTA ÖZ BAKIM ALAN GÖZLEM FORMU

		KAZANIM VE GÖSTERGELERİ								
		K1. Bedeniyle ilgili temizlik kurallarını uygular.	K3. Yaşam alanlarında gerekli düzenlemeler yapar.			K5. Dinlenmenin önemini açıklar.		K6. Günlük yaşam becerileri için gerekli araç ve gereçleri kullanır.		K7. Kendini tehlikelerden ve kazalarda n korur.
			G3 Elini/yüzünü yıkar.	G1 Ev/okuldaki eşyaları temiz ve özenle kullanır.	G2 Ev/okuldaki eşyaları toplar.	G5 Ev/okuldaki eşyaları yerleştirir.	G1 Kendisi için dinlendireci olan etkinliklerin neler olduğunu söyler.	G2 Dinlendireci etkinliklere katılır.	G2 Beden temizliğiyle ilgili malzemeleri kullanır.	G3 Çevre temizliğiyle ilgili araç ve Gereçleri kullanır.
1	Beril	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	Işıl	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	Eren	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4	Oğuz Kağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5	Tarık	✓	✓	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓
6	Hülya	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7	Umut can	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8	İbrahim	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9	Cihat	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓
10	Zeynep	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
11	Buğra	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—
12	Ali kağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
13	Ömer yağı	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
14	Doğuhan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
15	Ayşe	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
16	Mustafa	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
17	Esra	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
18	Hasan	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓

Değerlendirmede Kullanılan Simgeler

YETERLİ	✓
YETERSİZ	—

2. Hafta Etkinlikte Uygulanan Yöntem ve Öğrencilerin Kazanımları Açısından Dersin Yorumu

2. hafta etkinlik uygulamasının sonunda çocuklarda bilişsel, sosyal duygusal, dil, psiko-motor ve öz bakım alanlarında kazanımlar olmuştur. Bu kazanımlar, öğrenme ve öğretimle ilgili elde edilecek kazanımların temelidir.

Üç boyut kavramını öğrenme ve seramik yöntemlerinden sucuk yöntemini konu alan 2. hafta etkinliğimizde çocukların ilgisini ve dikkatlerini toplayıcı çalışmalar yapılmıştır. Çocukların uygulama ve araştırma aşamalarına daha çok istekli oldukları ancak benzer ürünleri birleştirme ve üst üste dizme becerilerinin eksik olduğu görüldü. Bu nedenle çocukların bazılarında bireysel destekte bulunuldu.

Bilişsel alan kazanım çalışmalarında verilen nesne ve varlığın şeklini, uzunluğunu, adını, kullanım amaçlarını ve büyüklüğünü söylemede sınıfın çoğunun başarılı olduğu gözlemlendi. Etkinlik süresince üç boyut kavramı ve gösterilen geometrik şekillerin ismini, şeklini, özelliğini ve geometrik şekillere benzeyen nesnelere gösterip söylemede sınıfın çoğunun başarılı olduğu görüldü.

Psiko-motor kazanım alanında çocukların etkinlik öncesi ısınma aşamasında aktif oldukları nesnelere toplamada üst üste dizme, yan yana sıralama, iç içe dizme ve bağlama çalışmalarında bazı çocukların yetersizliği olduğu ve destek beklemesi gözlemlendi. Ayrıca bazı öğrencilerin nesnelere yeni şekiller oluşturacak şekilde bir araya getirme konusunda öğretmenden yardım alarak yaptıkları, diğer çocukların rahatlıkla özgün çalışmalar ortaya koymaları verilen eğitimin önemini göstermiştir.

Sosyal duygusal gelişim kazanımlarına bakıldığında duygu ve düşüncelerini özgün yollarla ifade etme ve özgün özellikler taşıyan ürünler oluşturma çalışmalarının da bazı çocukların yetersizliği görüldü.

Üç boyut kavramı anlamada örneklerle gösterilmesine rağmen zorluklar yaşandı. Sınıfın çoğunluğunun başladığı işi bitirme çabası ve başarısı üst düzeyde iyi idi. Yine benzer şekilde sorumluluk almaya istekli oldukları ve üstelendiği sorumluluğu yerine getirme konusunda tüm sınıfın başarılı ve gayretli olduğu gözlemlendi.

Dil gelişim alan kazanımlarına bakıldığında çocukların tamamının sözel yönergeleri yerine getirdikleri görüldü. Bazı öğrencilerin konuşmayı başlatma, sürdürme ve sonlandırma kazanımlarında desteğe ihtiyaç duydukları hissedildi.

Öğretmenin yardımı ile çalışmalarda söz almaları sağlandı. Genellikle kız öğrencileri konuşmada aktif katılım gösterdikleri, erkek öğrencilerin bazılarının çekingen kaldıkları görüldü. Etkinlik masalarına konulan görsel materyalleri inceleme, görsel materyallerle ilgili sorular sorma ve sorulan sorulara cevaplar verme konularında tüm sınıfın başarılı ve meraklılığı dikkat çekti. Böylece etkinlik daha hareketli ve aktif katılımıla tamamlanmış oldu.

Öz bakım alan beceri kazanımlarında tüm sınıfın okul ve sınıf eşyalarını koruma ve kullanmada çok dikkatli olmaları görüldü. Tüm sınıfın etkinlik öncesi ve sonrası el ve yüz temizliklerine dikkat ettikleri gözlemlendi. Ayrıca etkinlikler arası geçişlerde çocukların tamamının kendisi için dinlendirici bir etkinliğe katıldıkları ve tehlikeli olan durumlardan uzak kaldıkları söylenebilir. Sınıfın tamamının çevre ve beden temizliği ile ilgili araç gereçleri rahatlıkla kullanabilme becerileri yeterli düzeyde olduğu tespit edildi.

Genel anlamda etkinlik sonunda öğrencilerdeki tüm gelişim alanlarındaki kazanımları olumludur. Konuşmayı başlatma, sürdürme ve verilen materyaller ile yeni bir ürün oluşturma birleştirme becerileri konusunda bazı öğrencilerin desteğe ihtiyaçları olduğu gözlenmiştir.

3.Hafta Etkinlik Gözlem Dökümü ve Yorumu

Etkinliğe başlamadan çocukların ilgisini çekmek için öğretmen masalara çeşitli şekillerde oyun hamuru kalıpları, şekilli kalıp malzemeleri ve kumaş parçaları koyarak sergilendi. Çocuklara masada gördükleri bu malzemeler ile neler yapabilecekleri soruldu. Çocuklardan değişik cevaplar alındı. Bu masadaki malzemeler ile seramik yöntemlerinden olan plaka ve kalıpla şekillendirme yöntemleri öğrenileceği söylendi. Öğretmen önceden hazırladığı plaka çamuru gösterilir. Kalıplar ile bu plakadan şekiller keser ve çocukların şekillere dokunmasını sağlar. Ardından bu işlemin hep birlikte yapılacağı söyler ve önlüklerin giyilerek hazırlık yapmaları için çocukları yönlendirir.

Etkinlik masalarına geçen çocuklara öğretmenin önceden hazırladığı beyaz, şamut seramik çamuru verilir. Çamuru öncelikle top şekli vermeleri istenir. Daha sonra merdane yardımı ile çocuklar ellerindeki çamurları düz bir plaka olacak şekilde açarlar. Çocuklara önlerinde duran plaka ile kalıplarla şekiller çıkarmaları istenir. Çocukların bu durum çok hoşlarına gitti (Resim: 24, 25). Çocuklar plakalardan çeşitli şekiller yaptılar.

Tüm çocuklar ellerindeki şekilleri zevkle öğretmenlerine gösterdiler, tekrar tekrar yapmak istediler. Son olarak alınan şekiller sınıfın uygun bir yerine kurumaları için bırakıldı.

Bir diğer etkinlik çalışması kalıpla şekillendirme yöntemi için öğretmen bir kâse modeli gösterdi. Çocukların masalara kalıp alma için kullanılacak malzemeler, merdane, kumaş çeşitli, kalıplar hazır edildi. Kalıpla şekillendirme yöntemini öğretmen öncelikle kendisi gösterdi. Çocukların bu yöneme ilgilerinin fazla olduğunu fark eden öğretmen onların ilgisi dağılmadan kendi kalıplarını almalarına imkân verir. Hazır olan çocuklara seramik çamurları ve istedikleri kalıbı seçmeleri sağlandı. Bu yöntemde yardım isteyen çocuklara birebir destek olunarak kâseler kalıplarından çıkartılarak kurumaya bırakılır (Resim: 26, 27, 28). Çocuklara kendi kâselerini yaparken neler hissettikleri sorulur. Çocuklardan alınan cevaplar; *”Öğretmenim ben bu yöntemi çok sevdim başka bir tane daha yapabilir miyim?, ”Benim için biraz zordu ama eğlendim”*. *“Öğretmenim evimize ne zaman götürebiliriz”*. *“Benimkini kurutmayalım ıslak kalsın”*. *“Ben bardak yapmak istiyorum”*. *“Öğretmenim kaseme göz burun yapabilir miyim?”* gibi kelimelerle çalışma değerlendirilmiş oldu. Çalışma sonunda önce sınıf temizliği ardından kişisel temizlikleri yapılarak çalışmaya son verildi.

3. HAFTA BİLİŞSEL ALAN GÖZLEM FORMU

		KAZANIM VE GÖSTERGELERİ							
		K5. Nesne ya da varlıkları gözlemler.	K6. Nesne ya da varlıkları özelliklerine göre eşleştirir.			K8. Nesne ya da varlıkların özelliklerini karşılaştırır.			
		G5. Nesne/varlığın uzunluğunu söyler.	G9. Nesne/varlıkları yapıldığı malzemeye göre ayırt eder, eşleştirir..	G12. Nesne/varlıkları kullanım amaçlarına göre ayırt eder, eşleştirir	G2. Nesne/varlıkların şeklini ayırt eder, karşılaştırır ...	G3. Nesne/varlıkların büyüklüğünü ayırt eder, karşılaştırır .	G4. Nesne/varlıkların uzunluğunu ayırt eder, karşılaştırır	G5. Nesne/varlıkların dokusunu ayırt eder karşılaştırır	
1	Beril	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
2	Işıl	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
3	Eren	✓	✓	—	✓	✓	✓	✓	
4	Oğuz Kağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
5	Tarık	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
6	Hülya	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
7	Umut can	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
8	İbrahim	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
9	Cihat	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—	
10	Zeynep	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
11	Buğra	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓	
12	Ali kağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
13	Ömer yağız	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
14	Doğuhan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
15	Ayşe	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
16	Mustafa	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
17	Esra	✓	✓	—	✓	✓	✓	✓	
18	Hasan	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓	

Değerlendirmede Kullanılan Simgeler

YETERLİ	✓
YETERSİZ	—

3. HAFTA SOSYAL – DUYGUSAL ALAN GÖZLEM FORMU

		KAZANIM VE GÖSTERGELERİ							
		K3. Kendini yaratıcı yollarla ifade eder.			K7. Bir işi ya da görevi başarmak için kendini güdüler.		K14 Sanat eserlerinin değerini fark eder.		
		G1 Duygu, düşünce ve hayallerini özgün yollarla ifade eder.	G2 Nesnel eri alışılmadık dışımda kullanır.	G3 Özgün özellikler taşıyan ürünler oluşturur.	G1 Yetişkin yönlendirmesi olmadan bir işe başlar.	G2 Başladığı işi zamanında bitirmek için çaba gösterir.	G1 Sanat eserlerini de gördüklerini ve işittiklerini söyler.	G2 Sanat eserleri ile ilgili duygularını açıklar.	G3 Sanat eserlerinin korunmasını özen gösterir.
1	Beril	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	Işıl	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	Eren	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4	Oğuz Kağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5	Tarık	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6	Hülya	—	✓	✓	✓	✓	✓	—	✓
7	Umut can	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8	İbrahim	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9	Cihat	✓	✓	—	✓	✓	—	✓	✓
10	Zeynep	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
11	Buğra	—	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
12	Ali kağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
13	Ömer yağız	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
14	Doğuhan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
15	Ayşe	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
16	Mustafa	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
17	Esra	—	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓
18	Hasan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—	✓

Değerlendirmede Kullanılan Simgeler

YETERLİ	✓
YETERSİZ	—

3. HAFTA PSİKO-MOTOR ALAN GÖZLEM FORMU

		KAZANIM VE GÖSTERGELERİ								
		K 1: Yer değiştirme hareketleri yapar.	K 2: Denge hareketleri yapar.	K 3: Nesne kontrolü gerektiren hareketleri yapar.	Kazanım 4: Küçük kas kullanımı gerektiren hareketleri yapar.					
		G1 Isınma ve soğuma hareketlerini bir rehber eşliğinde yapar.	G1 Ağırlığını bir noktadan diğerine aktarır.	G1 Bireysel ve eşli olarak nesnelere kontrol eder.	G2 Nesnelere kaptan kaba boşaltır.	G6 Nesnelere takar.	G7 Nesnelere çıkarır.	G10 Nesnelere yeni şekiller oluşturacak biçimde bir araya getirir.	G16 Nesnelere sıkar.	G20 Malzemelere araç kullanarak şekil verir.
1	Beril	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	Işıl	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	Eren	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4	Oğuz kağan	✓	✓	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓
5	Tarık	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6	Hülya	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7	Umut can	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8	İbrahim	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9	Cihat	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
10	Zeynep	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
11	Buğra	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—	✓	✓
12	Ali kağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
13	Ömeryağız	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
14	Doğuhan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
15	Ayşe	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—	✓	✓
16	Mustafa	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
17	Esra	✓	✓	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓
18	Hasan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Değerlendirmede Kullanılan Simgeler

YETERLİ	✓
YETERSİZ	—

3. HAFTA DİL GELİŞİMİ ALAN GÖZLEM FORMU

		KAZANIM VE GÖSTERGELERİ									
		K5. Dili iletişim amacıyla kullanır.			K8. Dinledikleri/izlediklerini çeşitli yollarla ifade eder.			K10. Görsel materyalleri okur.			
		G2 Jest ve mimikleri anlar.	G3 Konuşurken jest ve mimiklerini kullanır.	G7 Konuşmalarında nezaket sözcüklerini kullanır.	G1 Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorular sorar.	G2 Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorulara cevap verir.	G3 Dinledikleri/izlediklerini başkalarına anlatır.	G1 Görsel materyalleri inceler.	G2 Görsel materyalleri açıklar.	G3 Görsel materyallerle ilgili sorular sorar.	G4 Görsel materyallerle ilgili sorulara cevap verir.
1	Beril	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	Işıl	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	Eren	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4	Oğuz kağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5	Tarık	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6	Hülya	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—	✓	✓
7	Umut can	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8	İbrahim	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9	Cihat	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
10	Zeynep	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
11	Buğra	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓	✓
12	Ali kağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
13	Ömer yağız	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
14	Doğuhan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
15	Ayşe	✓	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓	✓	—
16	Mustafa	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
17	Esra	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
18	Hasan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Değerlendirmede Kullanılan Simgeler

YETERLİ	✓
YETERSİZ	—

3. HAFTA ÖZ BAKIM ALAN GÖZLEM FORMU

		KAZANIM VE GÖSTERGELERİ								
		K1. Bedeniyle ilgili temizlik kurallarını uygular.	K3. Yaşam alanlarında gerekli düzenlemeler yapar.			K5. Dinlenmenin önemini açıklar.		K6. Günlük yaşam becerileri için gerekli araç ve gereçleri kullanır.		K7. Kendini tehlikelerden ve kazalarda n korur.
			G3 Elini/yüzünü yıkar.	G1 Ev/okulda ki eşyaları temiz ve özenle kullanır.	G2 Ev/okuldaki eşyaları toplar.	G5 Ev/okulda ki eşyaları yerleştirir.	G1 Kendisi için dinlendirici olan etkinliklerin neler olduğunu söyler.	G2 Dinlendirici etkinliklere katılır.	G2 Beden temizliğiyle ilgili malzemeleri kullanır.	G3 Çevre temizliğiyle ilgili araç ve Gereçleri kullanır.
1	Beril	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	Işıl	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	Eren	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4	Oğuzkağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5	Tarık	✓	✓	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓
6	Hülya	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7	Umut can	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8	İbrahim	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9	Cihat	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
10	Zeynep	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
11	Buğra	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
12	Ali kağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
13	Ömer yağız	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
14	Doğuhan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
15	Ayşe	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
16	Mustafa	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
17	Esra	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
18	Hasan	✓	✓	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓

Değerlendirmede Kullanılan Simgeler

YETERLİ	✓
YETERSİZ	—

3. Hafta Etkinlikte Uygulanan Yöntem ve Öğrencilerin Kazanımları Açısından Dersin Yorumu

3. hafta etkinlik uygulamasının sonunda çocuklarda bilişsel, sosyal duygusal, dil, psiko-motor ve öz bakım alanlarında kazanımlar olmuştur. Bu kazanımlar, öğrenme ve öğretimle ilgili elde edilecek kazanımların temelidir. Plaka ve kalıpla şekillendirme yöntemini konu alan 3. hafta etkinlik çalışması, çocukların ilgi ve dikkat süreleri göz önüne alınarak uygulanmıştır.

Etkinlik anlatımı ve soru-cevap kısımlarında bazı çocukların çekingen davrandıkları, ilgilerinin dağılıp başka şeylerle ilgilendikleri görüldü. Ayrıca çocukların yeni bir şeyler üretme, oluşturma gibi aşamalardan büyük zevk aldıkları fark edildi. Plaka yönteminden üç boyutlu çalışmalar yaparken çok eğlenen çocukların kalıpla şekillendirme yönteminde biraz zorlanarak desteğe ihtiyaçları olduğu görüldü.

Bilişsel alan kazanım etkinliklerinde verilen nesne ve varlığın uzunluğunu, şeklini, dokusunu, büyüklüğünü ve kullanım amaçlarını ayırt etmede tüm çocukların başarılı oldukları görüldü. Algılama ve anlama başarıları yüksek olduğu tespit edildi.

Psiko-motor alan beceri kazanımları yönünden ikili çalışma ortamlarında nesnelere kontrol etme başarısı çoğunlukla kızlarda yüksek olduğu, erkekler öğrencilerin bireysel çalışmayı tercih ettikleri gözlemlendi. Kızlar genelde kalıp olarak evcilik oyuncaklarını kullanmayı tercih ettikleri, erkekler ise masaya öğretmen tarafından konan nesnelere kullandıkları görüldü. Nesnelere kaptan kaba boşaltma, takma, çıkarma, sıkma becerileri tüm sınıfın yaş düzeyine uygundur. Nesnelere yeni şekiller oluşturacak biçimde bir araya getirme becerisinde bazı öğrenciler desteğe ihtiyaç duymuşlardır. Tüm sınıfa verilen malzemelerle kazanım amacına uygun olarak özgün ürünler oluşturmaları gözlenmiş ve bu alanda yetenekleri fark edildi.

Sosyal duygusal beceri kazanımları olarak etkinlik sürecinde bazı çocukların duygu, düşünce ve hayallerini özgün yolla ifade edemezken bazı çocukların özgün özellikler taşıyan ürün oluşturmada çok yetenekli ve başarılı oldukları görüldü. Sınıfın tamamının başladıkları işi zamanında bitirmek için çaba göstermişlerdir. Sanat eserlerine değer verme, duygularını açıklama ve koruma becerileri yeterli düzeyde olduğu görüldü.

Öz bakım beceri kazanımları yönünden çalışma sırasında ve sonrasında beden, çevre temizliklerine aşırı özen gösterdikleri ayrıca kendilerini oluşabilecek her türlü kazaya karşın koruma becerileri yüksektir. Yoruldukların hissettikleri zaman dinlendirici bir etkinliğe geçtikleri fark edildi. Genel anlamda ders sonunda öğrencilerdeki öğrenme ve öğretim kazanımları olumludur. Bilgiyi duruma uyarlama ve yeni bakış açısı üretme konusunda daha gözle görülebilir olumlu yönde değişimlerin olduğu gözlenmiştir.

4.Hafta Etkinlik Gözlem Dökümü ve Yorumu

Etkinliğin başında çocuklar ile birlikte önceki haftalarda yapılan tüm çalışmalar etkinlik masalarına yerleştirildi. Çocuklarla birlikte yapılan çalışmalar kontrol edilerek temizlikleri yapıldı. Her çocuk kendi yaptığı çalışmayı önüne aldı. Öğretmen çocuklara artık ürünlerin renklendirme aşamasında olduklarını ürünü renklendirmek için masada hazır duran guaj, parmak boya ve sulu boya malzemelerini gösterilir. Öğrencilere seramik boyama da kullanılan teknikler hakkında video ve görseller izletilir. Seramik ürünün nasıl sırlanması gerektiği videolar ile anlatıldı. Çocuklarla çalışmalarını nasıl renklendirecekleri ile ilgili bir sohbet yapılır. İmkânlar dâhilinde çocuklara seramik çalışmalarını sınıfta renklendirmenin de eğlenceli olacağı söylenir. Çocuklar boya önlüklerine giydikten sonra masada hazır edilen çeşitli boy fırçalar, boya kapları ve tamamlanan ürünler gösterilir. Çocuklara kendi çalışmalarını boyamaları için nasıl ve hangi renkleri kullanmak istedikleri kendi zevklerine bırakıldı (Resim: 29, 30, 31, 32, 33). Çocuklar renkleri ve fırçaları kullanarak öğretmenin desteği ile boyamaları sağlanır (Resim: 34, 35, 36, 37, 38, 39) Boyaması yapılan çalışmalar kurumaya bırakılarak sınıf temizliği ve öz bakım temizlikleri yapılır.

Bir sonraki zamanda kuruyan çalışmalar çocuklara gösterilerek duygu ve düşünceleri soruldu çocuklar *“Öğretmenim ben seramik yapmayı çok sevdim. Seramik boyamak daha zevkli idi. Anneme ve babama hediye edebilir miyim?, Öğretmenim seramikleri nasıl taşıyacağız. Seramik çamurunu tekrar verir misin öğretmenim”*. “gibi olumlu değerlendirmeler alındı. Okul bahçesine özenli bir şekilde sergilemesi yapıldıktan sonra çalışmalar çocuklarla evlerine gönderildi.

4. HAFTA BİLİŞSEL ALAN GÖZLEM FORMU

		KAZANIM VE GÖSTERGELERİ									
		K3. Algıladıklarını hatırlar.		K5. Nesne ya da varlıkları gözlemler.	K7. Nesne ya da varlıkları özelliklerine göre gruplar.			K8. Nesne ya da varlıkların özelliklerini karşılaştırır.			
		G1. Nesne/ durum/ olayı bir süre sonra yeniden söyler.	G2. Hatırladıklarını yeni durumlar da kullanır.	G2. Nesne/ varlığın rengini söyler	G5. Nesne/ varlıkların dokusuna göre gruplar.	G7. Nesne/ varlıkları yapıldığı malzeme ya göre gruplar.	G9. Nesne/ varlıkların miktarına göre gruplar.	G1. Nesne/ varlıkların rengini ayırt eder, karşılaştırır.	G8. Nesne/ varlıkların yapıldığı malzeme yi ayırt eder, karşılaştırır.	G10. Nesne/ varlıkların miktarını ayırt eder, karşılaştırır.	G11. Nesne/ varlıkların kullanım amaçlarını ayırt eder, karşılaştırır.
1	Beril	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	İşıl	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	Eren	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4	Oğuzkağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5	Tarık	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6	Hülya	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7	Umut can	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8	İbrahim	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9	Cihat	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
10	Zeynep	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
11	Buğra	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
12	Ali kağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
13	Ömeryağız	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
14	Doğuhan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
15	Ayşe	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
16	Mustafa	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
17	Esra	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—	✓	✓
18	Hasan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Değerlendirmede Kullanılan Simgeler

YETERLİ	✓
YETERSİZ	—

4. HAFTA SOSYAL – DUYGUSAL ALAN GÖZLEM FORMU

		KAZANIM VE GÖSTERGELERİ							
		K3. Kendini yaratıcı yollarla ifade eder.			K7. Bir işi ya da görevi başarmak için kendini güdüler.		K14 Sanat eserlerinin değerini fark eder.		
		G1 Duygu, düşünce ve hayallerin özgün yollarla ifade eder.	G2 Nesnelere alışılmışın dışında kullanır.	G3 Özgün özellikler taşıyan ürünler oluşturur.	G1 Yetişkin yönlendirmesi olmadan bir işe başlar.	G2 Başladığı işi zamanında bitirmek için çaba gösterir.	G1 Sanat eserlerindeki gördüklerini ve işittiklerini söyler.	G2 Sanat eserleri ile ilgili duygularını açıklar.	G3 Sanat eserlerinin korunmasına özen gösterir.
1	Beril	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	Işıl	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	Eren	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4	Oğuz kağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5	Tarık	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6	Hülya	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7	Umut can	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8	İbrahim	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9	Cihat	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
10	Zeynep	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
11	Buğra	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
12	Ali kağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
13	Ömer yağız	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
14	Doğuhan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
15	Ayşe	—	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
16	Mustafa	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
17	Esra	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
18	Hasan	✓	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓

Değerlendirmede Kullanılan Simgeler

YETERLİ	✓
YETERSİZ	—

4. HAFTA PSİKO-MOTOR ALAN GÖZLEM FORMU

		KAZANIM VE GÖSTERGELERİ								
		K 1: Yer değiştirme hareketleri yapar.	K 2: Denge hareketleri yapar.	K 3: Nesne kontrolü gerektiren hareketleri yapar.	Kazanım 4: Küçük kas kullanımı gerektiren hareketleri yapar.					
		G1 Isınma ve soğuma hareketlerini bir rehber eşliğinde yapar.	G1 Ağırlığını bir noktadan diğerine aktarır.	G1 Bireysel ve eşli olarak nesnelere kontrol eder.	G10 Nesnelere yeni şekiller oluşturacak biçimde bir araya getirir.	G12 Malzemeleri yapıştırır.	G13 Malzemeleri değişik şekillerde katlar.	G14 Değişik malzemeler kullanarak resim yapar.	G18 Nesnelere açar/kapar.	G20 Malzemelere araç kullanarak şekil verir.
1	Beril	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	Işıl	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	Eren	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4	Oğuz kağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5	Tarık	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6	Hülya	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓
7	Umut can	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8	İbrahim	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9	Cihat	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
10	Zeynep	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
11	Buğra	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
12	Ali kağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
13	Ömer yağız	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
14	Doğuhan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
15	Ayşe	✓	✓	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓
16	Mustafa	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
17	Esra	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
18	Hasan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Değerlendirmede Kullanılan Simgeler

YETERLİ	✓
YETERSİZ	—

4. HAFTA DİL GELİŞİMİ ALAN GÖZLEM FORMU

		KAZANIM VE GÖSTERGELERİ										
		K5. Dili iletişim amacıyla kullanır.			K6. Sözcük dağarcığını geliştirir.				K10. Görsel materyalleri okur.			
		G7 Konuşmalarında nezaket sözcükleri kullanır.	G8 Sohbet katılır.	G10 Duygu, düşünce ve hayallerini söyler.	G1 Dinlediklerinde yeni olan sözcükleri fark eder ve sözcüklerin anlamlarını sorar.	G2 Sözcükleri hatırlar ve sözcüklerin anlamını söyler.	G3 Yeni öğrendiği sözcükleri anlamlarına uygun olarak kullanır.	G1 Görsel materyalleri inceler.	G2 Görsel materyalleri açıklar.	G3 Görsel materyallerle ilgili sorular sorar.	G4 Görsel materyallerle ilgili sorulara cevap verir.	
1	Beril	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
2	Işıl	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
3	Eren	✓	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
4	Oğuz Kağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
5	Tarık	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
6	Hülya	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
7	Umut can	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
8	İbrahim	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
9	Cihat	✓	✓	—	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
10	Zeynep	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
11	Buğra	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
12	Ali kağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
13	Ömer Yağız	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
14	Doğuhan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
15	Ayşe	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
16	Mustafa	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
17	Esra	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
18	Hasan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	

Değerlendirmede Kullanılan Simgeler

YETERLİ	✓
YETERSİZ	—

4. HAFTA ÖZ BAKIM ALAN GÖZLEM FORMU

		KAZANIM VE GÖSTERGELERİ								
		K1. Bedeniyle ilgili temizlik kurallarını uygular.	K3. Yaşam alanlarında gerekli düzenlemeler yapar.			K5. Dinlenmenin önemini açıklar.		K6. Günlük yaşam becerileri için gerekli araç ve gereçleri kullanır.		K7. Kendini tehlikelerden ve kazalarda n korur.
			G3 Elini/yüzünü yıkar.	G1 Ev/okuldaki eşyaları temiz ve özenle kullanır.	G2 Ev/okuldaki eşyaları toplar.	G5 Ev/okuldaki eşyaları yerleştirir.	G1 Kendisi için dinlendireci olan etkinliklerin neler olduğunu söyler.	G2 Dinlendireci etkinliklere katılır.	G2 Beden temizliğiyle ilgili malzemeleri kullanır.	G3 Çevre temizliğiyle ilgili araç ve Gereçleri kullanır.
1	Beril	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	Işıl	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	Eren	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4	Oğuzkağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5	Tarık	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6	Hülya	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7	Umut can	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8	İbrahim	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9	Cihat	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
10	Zeynep	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
11	Buğra	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
12	Ali kağan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
13	Ömeryağız	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
14	Doğuhan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
15	Ayşe	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
16	Mustafa	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
17	Esra	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
18	Hasan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Değerlendirmede Kullanılan Simgeler

YETERLİ	✓
YETERSİZ	—

4. Hafta Etkinlikte Uygulanan Yöntem ve Öğrencilerin Kazanımları Açısından Dersin Yorumu

4. hafta etkinlik uygulamasının sonunda çocuklarda bilişsel, psiko-motor sosyal duygusal, dil ve öz bakım alanlarında kazanımlar olmuştur. Bu kazanımlar, öğrenme ve öğretimle ilgili elde edilecek kazanımların temelidir.

Daha önceki hafta yapılan çalışmaların kontrol edilmesi ve ürünlerin renklendirmelerinin yapıldığı 4. hafta etkinlik çalışmalarında çocukların dikkatlerinin çok yoğun ve çalışmaları tamamlamaya çok istekli oldukları göz önüne alınarak uygulamalar yapılmıştır. Etkinlik süresince çocukların ilgilerinin yüksek olduğu ayrıca renk kullanmanın eğlenceli olmasının etkisi ile tüm öğrencilerin çalışmaları yaparken zevk aldıkları görüldü. Çocuklar ürünlerini boyadıktan sonra, seramik ürünlerinin sırlama tekniği ile yapılması gerektiği hatırlatılarak sırlı seramik ürünleri örnek olarak gösterildi. Bu sırlı çalışmalar ile kendi boyadıkları malzemeler arasındaki farkların neler olduğu tartışılarak farkındalık oluşturuldu. Bunu yanında çocuklara tüm gelişim alanlarında büyük oranda gelişme ve kazanım sağladığı görülmüştür.

Bilişsel alan kazanımları olarak nesne ve varlığın rengini ayırt etmede tüm sınıfın başarılı olduğu görüldü. Verilen nesnelere yapıldığı malzemeye göre ayırma konusunda büyük gelişmeler görülmüştür. Tüm sınıfın nesne ve varlıkların kullanım amaçlarını, miktarını ayırt etmede yaş seviyelerine uygun olarak yeterli oldukları görüldü.

Psiko-motor kazanım alanlarında tüm çocukların nesnelere yeni şekiller oluşturacak biçimde bir araya getirme nesnelere yapıştırma ve değişik malzemeler kullanarak resim yapma boyama yeteneklerinin arttığı gözlemlenmiştir. Bireysel ve grup çalışmalarında nesnelere yeni şekiller oluşturacak şekilde bir araya getirme becerileri artmıştır.

Sosyal duygusal alan becerileri ve kazanımlarına bakıldığında özgün ürünler oluşturma, kendini rahatlıkla ifade edebilme becerilerinde olumlu yönde değişimler fark edilmiştir. Ayrıca yetişkin yönlendirmesi olmadan bir işe başlama, başladığı işi bitirme yönündeki kazanımları artmıştır. Sanat eserlerinde gördüklerini ve işittiklerini söyleme sanat eserleri ile ilgili duygularını açıklama ve sanat eserlerinin korunmasına özen gösterme becerileri olumlu yönde gelişmeler göstermiştir.

Dil gelişim alan kazanımlarında tüm öğrencilerin etkinlikler sırasındaki konuşmalarında nezaket sözcüklerini kullanımları ve bir sohbet ortamında sohbe katılma, duygu ve düşüncelerini rahatlıkla söyleme çabalarının arttığı gözlemlenmiştir. Gösterilen görsel materyalleri inceler, açıklar, sorular sorar, sorulan sorulara cevap verme kazanımları yüksek ölçüde artmıştır.

Öz bakım alan kazanımları açısından okuldaki kendi özel eşyalarına sahip çıkar. Okuldaki eşyalarını toplar, kendi öz bakımını yardımsız yapabilir. Kazanımları tüm çocuklarda olumlu yönde gelişmeler gösterdiği görülmüştür. Yoruldukların hissettikleri zaman dinlendirici bir etkinliğe geçtikleri fark edildi.

Genel anlamda ders sonunda öğrencilerdeki öğrenme ve öğretim kazanımları olumlu yönde artış göstermiştir. Bilgiyi duruma uyarlama ve yeni bakış açısı üretme konusunda gözle görülebilir, olumlu yönde değişimlerin olduğu fark edilmiş. Tüm kazanımlarda çocukların kazanım başarı seviyeleri olumlu yönde artmıştır.

5.2. Okul Öncesi Dönemde Uygulanan Yoğurma Maddelerinin Çocuklardaki Kazanım Bulgu ve Yorumları

Erken çocukluk sanat eğitiminde yer alan etkinliklerden en önemlilerinden biri de yoğurma maddeleri ile yapılan üç boyutlu çalışmalardır. Yoğurma maddeleri çocuğun direkt temas ettiği bir oyuncaktır. Kil ve diğer yoğurma maddelerini kıyaslayacak olursak;

Kil çocukların küçücük dünyalarına farklı ve doğal bir malzeme ile çalışma imkânı sunar. Oyun hamurlarının ambalajı üzerinde “Çocuk sağlığına zararlı hiçbir bileşen içermez” ibareleri bulunmaktadır. Ancak oyun hamurlarının yumuşak ve renkli olması; kimyasal bileşenli malzeme ve renklendirici maddelerle sağlanmaktadır. Sonuç olarak oyun hamurları ne kadar zararsız hale getirilse de, kilin vermiş olduğu doğallığı verememektedir.

Kil geri dönüştürülebilir malzemedir. Her kullanımdan sonra tekrar kullanma imkânı sunar. Kilden elde edilen formlar kurusa bile geri dönüşüm imkânı bulunmaktadır. Kil ile şekillendirilen ve bozulmaması istenen form elde edilirse, fırınlanması ile de kalıcılık hale getirilebilir. İlk pişirimi yapılmış form istek halinde sırlanabilir. Formun sırlanması ile birlikte görsel, estetik ve dayanıklı bir ürün elde

edilmiş olur. Ancak oyun hamuru kuruduktan sonra taş gibi olur ve parçalanır, geri kullanma veya düzeltme imkânı verememektedir.

Üç boyutlu çalışmalarda, oyun hamurunun yanı sıra kilin kullanımını okul öncesi dönem çocuklar için çok farklı bir bakış açısı geliştirmiştir. Kilin doğal bir malzeme olması çocuklarda adeta bahçede çamurla oynuyormuş hissi uyandırmış ve onların daha mutlu olmalarını sağlamıştır. Kil malzeme kolay biçimlendirilebilen, hataların kolay bir şekilde düzeltme imkânı veren, esnekliğinin ve elastik bir yapıya sahiptir. Bu özellikleri ile çocukların daha eğlenceli ve öğretici vakit geçirmelerinin sağlamaktadır. Ayrıca çocuklar kil sayesinde toprakla doğrudan fiziksel temas sağlarlar. Kil, negatif enerjilerini bu sayede boşaltabilme imkanı tanımaktadır. Çocuklar ve kil arasında fırça, makas, ya da kalem yoktur. Çocuklar dokunsal etkilerle özgün ürünler oluşturmada daha başarılıdırlar.

Seramik yöntemlerini kullanarak kendilerine ait özgün çalışmaları severek yapmışlar ve çocuklardan beklenen kazanımları elde ettikleri görülmüştür. Diğer yoğurma maddelerinin kullanım alanları kili kullanımı kadar çocuklarda farklılık oluşturmamaktadır. Kile vurmak, kili çimdiklemek, yuvarlamak ve uzatmak bitmiş kil parçasının estetiği kadar önemlidir.

5.3. Okul Öncesi Dönemde Seramik Uygulama Çalışmalarının Değerlendirilmesi

Okul öncesi dönem de üç boyutlu seramik çalışmalarında dört farklı seramik tekniği ve renklendirme uygulanmıştır. Yapılan her etkinlik içerisinde çocukların çalışmaları gözlemlenerek değerlendirme formlarına kayıt edilmiştir. Bu formlarla çocukların uygulamalar sonunda bitmiş her bir ürünü kili kullanma biçimleri, kompozisyon oluşturma, kendine özgü ürün ortaya koyma, iş paylaşımları, ortak ürünler oluşturabilme ve yönergelere uygun ürün ortaya koyma becerileri yönünden değerlendirilmiştir.

Buna göre ilk hafta etkinlik planında yer alan seramik çimdikleme yöntemi çocuklara uygulamalı olarak gösterilmiş ve örneklerle desteklenmiştir. Çocuklar kil malzeme kullanımını ve çimdikleme yönteminde üç boyutlu çalışmaları yaparken diğer yoğurma maddelerindeki uygulama ve kullanımlarına göre biraz zorlanmışlardır. Bunun nedeni bu malzeme ile ilk kez tanışmalarıdır. İlk çalışmalarda çocukların desteklenmesi

ve çalışmaların tekrar edilerek uygulanması ile çocuklar farklı hayvan figürleri, bardak, kase, tabak gibi ürünler ortaya koymuşlardır. Oluşturulan şekiller kaba formlar şeklinde olmuş, çok ince ayrıntı gözlenememiştir. Çalışmalar sonrasında kuruması için kaldırılmıştır. Elleri ilk kil malzemesini aldıkları düzeye göre, çalışmaların sonlarına doğru başarılarını artırarak beklenen kazanımlara ulaştıkları görülmüştür.

İkinci hafta etkinlik çalışması sucuk yöntemi olarak belirlenmiş, örnek ürünler gösterilerek çocuklara anlatılmış ve uygulaması yapılmıştır. Kil ile önceki hafta tanışan öğrenciler sucuk yöntemini uygulamada çok istekli olmuşlardır. İçlerinden birkaçı üç boyutlu figür ve kompozisyon oluşturmada başta desteklense de sonrasında onlarda, diğer çocuklar gibi kendi özgün çalışmalarını yaparak başarı göstermişlerdir. Çocuklar sucuk yöntemi uygulamasını çok sevmişler ve bu çalışma ile farklı figürler ortaya koymada çok başarılı olmuşlardır. Başlangıçta kendilerince ortaya koydukları solucan, yılanlardan hayvan biçimlerinden oluşan bardak tabak gibi malzemeleri çok beğenip, “bu benim tabağım”, “bu benim bardağım” şeklinde birbirlerine göstererek sahiplenme ve sergileme duygularını yaşamışlardır. Sonrasında tüm çalışmalar kuruması için kaldırılmıştır. Çalışma sonrasında beklenen kazanımlara ulaşılmıştır.

Üçüncü hafta etkinlik haftasında ise çocuklarla öncelikle kil malzeme ile plaka açma ve kalıp ile şekillendirme çalışmaları için neler yapılacağı, hangi malzemelerin kullanılacağı anlatılmış ve görseller materyallerle desteklenmiştir. Plaka yöntemi ile çocuklar yeni bir teknik öğrenmenin heyecanını yaşamışlardır. Çalışmaların yapım aşamasında gerekli olan pamuklu kumaşın neden kullanıldığı, merdaneyi nasıl kullanacağı uygulamalı bir şekilde gösterilmiştir. Farklı kalıplar ile üç boyutlu bir çalışma olan kalıp alma yöntemi uygulamalı olarak gösterilmiştir. Bu esnada bile bir an evvel uygulamaya geçmek için sabırsızlandıkları gözlenirken, “bende yapabilir miyim” diye çalışmaya bir an evvel geçmek istediklerini sözel olarak dile getirenler olmuştur. Bu yöntem ile çocuklar yeni bir ürün oluşturmanın heyecanını yaşamışlardır. Merdane, pamuklu kumaş ve şeffaf folyo gibi malzemeler ve plastik kalıplar yardımı ile şekillendirilen seramik tabak formları oluşturulmuştur. Birkaç öğrencinin çalışması form açısından biraz kaba olmuş, onların çalışmaları desteklenmiştir. Sonrasında tüm çalışmalar kuruması için kaldırılmıştır. Bu çalışma ile çocuklarda üç boyut kavramı

daha iyi anlaşılmiş ve kendi başlarına üç boyutlu biçimler yapabilme becerileri geliştiği gözlemlenmiştir.

Dördüncü hafta da çocukların ilk haftalarda yaptıkları ve kurumaları için saklanan çalışmalar dağıtılmıştır. Ürünlerin renklendirilme aşamasında çocuklara sadece farklı renklerde boyalar ve malzemeler sunularak ürünleri renklendirmede serbest bırakılmışlardır. Çalışmalarında ortaya koydukları renkleri kullanma becerileri şaşırtıcı derecede iyi olduğu görülmüştür. Bazı çocukların renkleri karıştırarak yeni renkler elde etmeleri ve ürünü farklılaştırma çalışmaları dikkat çekmiştir. Çalışmalarını renklendirirken serbest bırakılan çocukların bazıları, çalışmaların kendi renklerine bağlı kalmaya çalışırken bazıları özgün renklendirmeler yaptığı gözlemlenmiş ve beklenen kazanımlara ulaşmışlardır.

Etkinlikler sonunda çocukların seramik çalışmalarının ana malzemesi olan kili tanımlarından, uygulama yöntemlerini kavramalarından, kullanılan malzemeleri tanımlarından, kurutulmasından renklendirmesine kadar tüm çocukların birlikte edip uygulamanın bir parçası oldukları görülmüştür. Bu doğrultuda, seramik eğitimi programında belirlenen kazanımlara ulaşmada ilk haftalarında düşük performans gösteren birkaç öğrencide dördüncü haftanın sonunda malzeme kullanımı ve etkinliklere katılımdaki artış gözle görülür düzeydedir. Hedeflenen kazanımlara ulaşmada birinci haftadan itibaren dördüncü haftaya kadar artış olduğu, farklı kazanımları elde etmelerinde başarıları görülmüştür. Ortaya konulan çalışmalarında ilk haftalardaki çalışmalara göre son haftalardaki çalışmalarında form, biçim ve renk gibi konularda daha istekli, özenli oldukları gözlemlenmiştir. Seramik uygulama çalışmalarının okul öncesi dönem çocuklarında tüm gelişim alanlarını olumlu yönde etkilediği söylenebilir.

Okul öncesinde dönemde yapılmış olan sanat etkinliklerinin birçoğu birbirinin tekrarı ve iki boyut ile sınırlıdır. Bu dönem çocuklarına genellikle kağıt ve boya kalemleri verilerek resim yapmaları istenmektedir. Ancak bu çocukta üç boyut kavramını geliştirmez. Bu çalışmada esas amaç seramik malzeme ve teknikler yardımı ile çocuklarda üç boyut kavramını öğretmek amaçlanmış ve kazanım, gözlem değerlendirmeleri sonucunda üç boyutlu seramik çalışmalarının çocuklar üzerinde kalıcı bir etki bıraktığı sonucuna varılmıştır.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Okul öncesi dönem çocuğun seramik, kil ve oyun hamuru gibi malzemelerden üç boyutlu sanatsal çalışmalarıyla bilişsel, psiko-motor, sosyal-duygusal, öz bakım ve dil gelişimlerinin büyük ölçüde desteklediği, sanatla öğrenmenin çocukların duyu ve düşüncelerini rahat bir şekilde ortaya koymalarında büyük bir etken olduğu görülmüştür. Okul öncesinde uygulanan seramik eğitimi çocuklara sanat olarak kili yakından tanıma, hayatın içindeki yeri ve önemini daha iyi kavrama imkânını sağlamıştır. Seramik eğitimini erken yaşlarda alan çocukların tüm gelişim alanlarında büyük ilerleme gösterdiği görülmüştür.

Üç boyutlu çalışmalarda kullanılan seramik çamurunun zengin şekillendirme olanaklarından faydalanılarak yoğurmaktan, şekil vermekten, bozup yeniden yapmaktan keyif alan çocuğun hareketliliğine, esnekliğine ve kas gelişimini desteklediği yapılan uygulamalar sonucunda anlaşılmıştır. Çocuğu yaratıcılığının, biçim dilini yansıtmada en uygun alternatiflerden biri olduğu sonucuna varılmıştır.

Bu araştırmada, Konya'daki Öğretmen Fuat Altan Anaokulu, okul öncesi dönemde bulunan 18 çocuğun seramik çamuru ile yapmış olduğu üç boyutlu çalışmalar, elde edilen bilgi ve bulgular ışığında incelenmiş ve özgün kompozisyonlar oluşturulmuştur. Tasarım sürecinin başlangıcında biçim ve içeriği oluşturmada belirleyici unsur olan özgünlük ve belirlenen kil yöntemlerini kullanarak ortaya çıkan ürünleri beş gelişim alanında gelişimsel süreçlerini gözlemlenerek yorumlanmıştır. Kil ile birlikte plaka, çimdik, sucuk ve kalıp ile şekillendirme yöntemleri kullanılarak uygulanan etkinliklerde, öğrencilerin kendi isteğine bağlı katılımı sağladığı görülmüştür.

Okul öncesinde üç boyutlu seramik eğitimi uygulamasında her okulda seramik fırınlanmasının bulunmaması gibi teknik imkânsızlıklardan dolayı seramik sanatındaki pişirme ve sırlama aşamalarının uygulanamamış ve ürünlerin fırınlanmadan kurutularak çocuklarca renklendirilmesi sağlanmıştır.

Çalışma sürecinde;

-Nesne kontrolü, küçük kas kullanımı ve denge hareketleri yapma becerileri yönünde psiko-motor beceri kazanımları arttığı gözlemlenmiş ve çocukların el becerilerinin zaman içinde gelişmesi onlar için rahatlatma aracı olduğu görülmüştür.

-Çalışmada kullanılan, sucuk, plaka, kalıpla şekillendirme ve çimdikleme yöntemleri gibi bazı özel terimleri çocukların öğrendikleri ve kilin diğer kullanılan yoğurma maddelerinden farklı olduğunu kavradıkları görülür.

-Nesne/ durum/olaya dikkatini verme, algıladıklarını hatırlama, nesne ya da varlıkları gözleme, nesne ya da varlıkları özelliklerine göre eşleştirme, nesne ya da varlıkları özelliklerine göre gruplama, nesne ya da varlıkların özelliklerini karşılaştırma, geometrik şekilleri tanıma, neden-sonuç ilişkisi kurma bilişsel kazanım becerileri artmıştır. Kil etkinlikleri, öğrencilerin öğrenirken formları bilişsel olarak kavrayabilmesini de kolaylaştırmaktadır.

-Çocukların kil çalışmaları ile ölçütlendirme, boyutlandırma ve karşılaştırma kolaylıkla yapabildikleri, nesnelerin üç boyutluluğu özelliğini algılayabildikleri, böylece çocuklarda boyut kavramı oluştuğu görülmüştür

-Sorumluluklarını yerine getirme, kendini yaratıcı yollarla ifade etme, bir işi ya da görevi başarmak için kendini güdüleme, kendisine ait özellikleri tanıma, sanat eserlerinin değerini fark etme gibi sosyal duygusal gelişim alanında gözle görülür derecede gelişmeler olmuştur. Bu verilen kazanımlar sayesinde öğrencinin bundan sonraki hayatında farklı bir durum karşısında fikrini rahatlıkla açıklayabilme özelliğine sahip olması açısından da önem taşımaktadır.

-Dili iletişim amacıyla kullanma, görsel materyalleri okuma, dinledikleri/izlediklerini çeşitli yollarla ifade etme, dinledikleri/izlediklerinin anlamını kavrama, sözcük dağarcığını geliştirebilme dil kazanımları arttığı görülerek öğrenciye önceden öğrenilen bilgiyi duruma uyarlayarak kullanma fırsatı tanınmış olur.

-Öğrencilerin bedeniyle ilgili temizlik kurallarını uygulama, yaşam alanlarında gerekli düzenlemeler yapma, dinlenmenin önemini açıklama, günlük yaşam becerileri için gerekli araç ve gereçleri kullanma ve kendini tehlikelerden ve kazalardan koruma gibi öz bakım kazanım becerilerini artırdıkları görülmüştür.

-Okul öncesi dönem çocukların el becerilerinin zaman içinde geliştiği, özgün ürünler oluşturma becerileri kazandıkları ve duygularını seramik aracılığı ile rahatça ifade edebildikleri sonuçlarına varılabilir.

Okul öncesi dönem çocuklarında üç boyutlu seramik çalışmasında kil ile yapılan uygulamalara ilişkin bazı önerilerde bulunmak olasıdır.

1. Çalışmaların uygulanacağı grupların hazır bulunuş düzeyleri gözetilmeli ve çalışmaya güdülenmelidirler.

2. Etkinlik planlarında alınan kazanım ve göstergelerin çocukların yaş ve sınıf düzeylerine uygun olarak planlanmalıdır.

3. Seramik uygulama çalışmaları esnasında öğrenci başından sonuna kadar dikkatli bir şekilde fark ettirmeden gözlemlenmeli ve ona başarabilme hissi verilmelidir.

4. Çocuğun istemediği sevmediği bir alanda gelişim göstermesi beklenemez. Bu sebeple çocukların çalışmalarını esnek tutarak zorlamadan isteyerek ilgilerini vermeleri sağlanmalıdır. Böylece çocukların tüm gelişim alanlarında başarıları beklenebilir.

5. Örneklemeye uygulanan seramik eğitiminin evrendeki öğrenci gruplarına uygulanması beklenebilir.

6. Seramik yapım aşamalarından olan yoğurma, pişirme, sırlama gibi çalışma aşamalarının imkânlar dâhilinde uygulanması çocukların gelişimlerine ve becerilerine katkı sağlayabileceği ön görülmüştür.

7. KAYNAKÇA

ALTUNDAĞ, Melehat ve Arkadaşları (2017). “*Yetersizliği Olan Ve Olmayan Okul öncesi Çocuklara Verilen Seramik Eğitimi Ve Uygulamaların Değerlendirilmesi*”, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 17 (1), 1-16.

ARAL, Neriman, KANDIR, Adalet ve YAŞAR CAN, Münevver (2000). *Okul Öncesi Eğitim*. İstanbul: Ya-Pa

ARCASOY, Ateş (1993). *Seramik Teknolojisi*. Ankara: Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik Anasanat Dalı Yayınları, No:2.

ARTUT, Kazım (2009). *Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri*, Ankara: Anı Yayıncılık.

ARTUT, Kazım (2016). *Çocukta Sanat Eğitimi ve Yaratıcılık*, Anadolu Üniversitesi Yayın:3428, Eskişehir

ATAÇ, Füsun (1991). *İnsan Yaşamında Psikolojik Gelişim*. İstanbul: Beta Basım Yayın Dağıtım A.Ş

ATKINSON, L. Rita, ve Arkadaşları. (1999). *Psikolojiye Giriş*, (Çev: Yavuz ALOGAN) Ankara: Arkadaş.

AYAYDIN, Abdullah ve Arkadaşları (2009). *Sanat Eğitimi ve Görsel Sanatlar Öğretimi*, Ed: Ali Osman ALAKUŞ ve Levent MERCİN, Ankara: Pegem Akademi.

AYANCI, Yelda (2006). “*3-6 Yaş Okul öncesi Çocuklarında Seramik Eğitiminin Yeri Ve Önemi İle Yeterliliği*”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

AYDOĞMUŞ, Kayıhan ve Arkadaşları (2010). *Ana-Baba Okulu*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

AYKAÇ, Vesile (2016). “*Çocukta Sanat Eğitimi ve Yaratıcılık*”, Anadolu Üniversitesi Yayın:3428, Eskişehir

BACANLI, Hasan (2002). *Gelişim Ve Öğrenme*. Ankara: Nobel Yayınları.

BACANLI, Hasan (1999). *Duyuşsal Davranış Eğitimi*. Ankara: Nobel. Yayın:127.

BAŞARAN, İbrahim Ethem (1996). *Eğitim Psikolojisi Eğitimin Psikolojik Temelleri*. Ankara.

BAYER, Ayça (2015) “*Montessori Yönteminin Okul Öncesi (36-66 Ay) Çocuklarının Öz Bakım Becerilerine Etkisinin İncelenmesi*”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya

BAYHAN, Pınar ve ARTAN, İsmihan (2007). *Çocuk Gelişimi ve Eğitimi*, İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

CARTER C. Barry ve NORTON M. Grant (2007) *Ceramic Materials Science and Engineering*, Springer Science+Business Media, New York, USA

CİRHİNLİOĞLU, F.Gül (2015). *Çocuk Gelişimi ve Ruh Sağlığı*. Ankara: Nobel.

ÇUBUKÇU, Zuhale ve GÜLTEKİN, Mehmet (2006). “*İlköğretimde Öğrencilere Kazandırılması Gereken Sosyal Beceriler*”. Bilig/Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi,155-174.

DEMİRİZ, Serap ve DİNÇER, Çağlayan (2000). “*Okul öncesi dönem çocuklarının öz bakım becerilerinin annelerinin çalışıp çalışmama durumlarına göre incelenmesi*”, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi , 19 (19)

DEMİROK, Demirhan, ŞEN, Gülay ve DOĞAN SARAÇ, Mine (2019). *Üç Boyutlu Sanat Atölye 11 Ders Kitabı*, (editör; Suat KARAASLAN), Milli Eğitim Yayınları: 6639, Ankara

DENİZ, Engin ve ERÖZKAN, Atılğan (2008). *Psikolojik Danışma Ve Rehberlik*. Ankara: Maya Akademi.

DERİCAN, Tamer (2010). “*İşitme Engelli Gençlere İş Başvuru Dosyası (Portfolyo) Geliştirme Çalışmalarının İncelenmesi*”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.

DİNGE, Mükerrrem (2016). “*Okul Öncesi Çocukların Olumsuz Davranışlarının Olumluya Dönmesinde Kil Etkinliğinin Katkıları*” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara

DURUALP, Ender ve ARAL, Neriman (2010). “*Altı Yaşındaki Çocukların Sosyal Becerilerine Oyun Temelli Sosyal Beceri Eğitiminin Etkisinin İncelenmesi*”, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 39, 160-172.

ER, Ahmet ve ÇİZER, Sevim (2013). “*Seramik Sanatında İşlevsel Simge Biçim Kavramı*”, Akdeniz Sanat, 6 (12) , 0-0 .

ERBAY, Mutlu (1997). "*Sanat Eğitiminin Önemi*", Anadolu Sanat Dergisi, 7, 50-56.

ERÇETİN, Şule ve TOZLU, Necmettin (2006). *Eğitim Bilimlerine Giriş*. Ankara: Hegem.

ERİNÇ, M. Sıtkı (1988). "*Sanat ve Eğitim*". Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 3, 17.

ERSOY, Ayla (1993). "*Sanat Eğitiminin Genel Eğitime Katkısı*", Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Eğitim Bilimleri 1. Ulusal Kongresi, (24-28 Eylül 1990), Ankara: Millî Eğitim Basımevi.

GEZER, Özden (2006). "*İlköğretim II. Kademedeki Sanat Eğitiminde Sınıf Yönetimine İlişkin Bir Durum Çalışması*". Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

GÖNEN, Mücella (2000). *Çocuk Eğitiminde Drama*. İstanbul: Eplison.

KAROĞLU, Hilal ve Perihan ÜNÜVAR (2017). "*Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Gelişim Özellikleri Ve Sosyal Beceri Düzeyleri*" Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı: 43 Sayfa:231-254

KARAASLAN, Ülkü (2012). "*Okul Öncesi Eğitimin ve Diğer Değişkenlerin İlköğretim 1. Sınıf Öğrencilerinin Duyguları Tanıma ve İfade Etme Becerilerine Etkisi*". Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Konya.

KARAYAĞMURLAR, Bedri (1991). "*Yaratıcı Bireylerin Yetiştirilmesi Açısından Genel Eğitim İçinde Sanat Eğitiminin Yeri*", Dokuz Eylül Üniversitesi 1. Eğitim Kongresi Bildiriler Kitabı, İzmir, s.368.

KAYA, Alim (2007). *Eğitim Psikolojisi*. Ankara: Pegem.

KIRATLI, Ayşe Dilek (2011). "*Okul öncesinde Görsel Sanatlar Eğitimi*" Açıkoğretim Fakültesi Okul öncesi Öğretmenliği Lisans Programı Görsel Sanatlar Eğitimi, Ed: Suzan Duygu Bedir ERİŞTİ, Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2248, Eskişehir

KIRIŞOĞLU, Olcay (2005). *Sanatta Eğitim Görmek Öğrenmek Yaratmak*, 3. Baskı, Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

KIZIL, Fehmi (2000). “*Öğelerin İki-Üç Boyutlu Grafik Anlatımı ve Zihinde Canlandırma*”. 1. Baskı, İstanbul: Mimar Sinan Üniversitesi Yayın No:25,

KOL, Suat (2011). “*Erken Çocuklukta Bilişsel Gelişim Ve Dil Gelişimi*”. Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 21 (Mayıs 2011), ss. 1-21. *syf:17)

Konya, Setenay (2007). “*Kubaşık Öğrenme Etkinliklerinin Beş Yaş Grubu Öğrencilerinin Özbakım Becerilerini Gelişimine Etkisi*”. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.

KÖPÜKLÜ, Mutlu (2018). “*Hititlerden Etkilenen Öncü Çağdaş Türk Seramik Sanatçıları*”, Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 11(3),

KULAKSIZOĞLU, Adnan (2003). Farklı Gelişen Çocuklar, İstanbul: Epsilon Yayınevi.

KEFİ, Servet. (2000). “*Okul Öncesinde Neden Etkin Öğrenme*”. Yaşadıkça Eğitim, İstanbul:(66), 15-17,

MEB (1991). “*On İkinci Milli Eğitim Şurası*”. Millî Eğitim Bakanlığı, Ankara. S: 413

MEB (1993). “*On Dördüncü Milli Eğitim Şurası Hazırlık Dokümanı*”, Millî Eğitim Bakanlığı, Ankara. S:26

MEB, MEGEP (2008). “*Seramik ve Cam Şekillendirme Antik Form Şekillendirme*” Mesleki Eğitim Ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi Ankara, S:12-16

MEB (2013). “*Çocuk Gelişimi Ve Eğitimi Dil Gelişimi*”, Millî Eğitim Bakanlığı, Ankara, Syf:1)

MEB (2016). “*Çocuk Gelişimi Ve Eğitimi Okul Öncesi Eğitim Programı*”, Millî Eğitim Bakanlığı, Ankara, Syf:4)

MEB (2016). “*Çocuk Gelişimi Ve Eğitimi 1-6 Yaş Çocuklarında Öz Bakım*”, Millî Eğitim Bakanlığı, Ankara

OĞUZKAN, Şükran ve ORAL, Güler (1987). *Okul öncesi Eğitimi (İkinci Baskı)*, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

OĞUZKAN, Şükran ve Arkadaşları (1984). *Yaratıcı Çocuk Etkinlikleri ve Eğitici Oyuncaklar*. İstanbul: Oğul Matbaacılık.

ÖMEROĞLU, Esra ve TURLA, Ayşe (2001). “Okul Öncesi Dönemde Yaratıcılık Eğitimi ve Desteklenmesi”, Milli Eğitim Dergisi, 151.

POYRAZ, Hatice (2011). *Okul Öncesi Eğitimin İlke ve Yöntemleri*, Ankara: Anı Yayıncılık.

PUNCH, F. Keith (2005). *Sosyal Araştırmalara Giriş: Nitel ve Nicel Araştırma*. Ankara: Siyasal Kitabevi.

PÜSKÜLLÜOĞLU, Ali (1994). *Öz Türkçe Sözlük*, Ankara: Arkadaş Yayınları, II. Basım.

RAMAZAN, Oya ve DEMİR, Sevinç (2011). “Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Devam Eden 36–48 Aylık Çocukların Bilişsel Gelişim Düzeyleri”. Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi , 1 (2) , 83-98 .

SAN, İnci (1995). *Sanatta Yaratıcılık, Oyun, Drama, Yaratıcılık ve Eğitim*, Ankara: Türk Eğitim Derneği Yayınları.

SAN, İnci (1979). *Sanatsal Yaratma ve Çocukta Yaratıcılık* (Baskı). Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

SENEMOĞLU, Nuray (1994). “Okul öncesi Eğitim Programı Hangi Yeterlilikleri Kazandırmalı”, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 10, 21-30.

SEVİM, Cemalettin (1994). “Türkiye’de Seramik Heykel”, Yayımlanmamış Sanatta Yeterlilik Tezi, Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Eskişehir.

SEVİM, Sıdıka ve KAYALIOĞLU, Ali (2018). “Seramik Heykel Sanatında Kullanılan Çamurların Elle Şekillendirme Açısından İncelenmesi”, Sanat ve Tasarım Dergisi , (22) , 291-303 .

SÖNMEZ, Veysel (2000). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*, Ankara: Anı Yayıncılık,

SÖZÜDOĞRU, Türkan (1993). *Uygulamalı Seramik Teknolojisi*. Ankara: Bizim Büro Basımevi.

Taçyıldız, E. (2015). “Fiziksel Özellikler Açısından İdeal Stoneware Bünyelerin Araştırılması”, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 8 (3), 21-30.

TERWİEL DİZDAR, Candan (2010). *Okul öncesi Sanat Eğitiminde Bir Malzeme Olarak “Kil” in Yeri*. Ankara: Ankara Üniversitesi Rektörlüğü Yayınları

TOPRAK, Mustafa (2016). *Çocukta Sanat Eğitimi ve Yaratıcılık*. Anadolu Üniversitesi Yayın:3428 Eskişehir.

ULUDAĞ, Kemal (2001). “*Seramik Malzeme, Teknik, Zanaat, Sanat Mı?*”, *Seramik Dergisi*, Türk Seramik Derneği Yayınları, Nisan-Mayıs, Sayı:14, İstanbul

ULUTAŞ, Ayşegül ve DEMİR, Esra ve YAYAN, E. Hilal (2017). “*Motor Gelişim Eğitim Programının 5-6 Yaş Çocukların Kaba ve İnce Motor Becerilerine Etkisinin İncelenmesi*” *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17 (3), 1523-1538.

ÜLGEN, Gülten ve FİDAN, Emel (1991). *Çocuk Gelişimi*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi

VAROL, Nihal (2004). *Öz bakım Becerilerinin Öğretimi*. Ankara: Kök Yayıncılık.

VURAL, E. Deniz (2006). “*Okul Öncesi Eğitim Programındaki Duyuşsal Ve Sosyal Becerilere Yönelik Hedeflere Uygun Olarak Hazırlanan Aile Katılımlı Sosyal Beceri Eğitimi Programının Çocuklarda Sosyal Becerilerin Gelişimine Etkisi*”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

YAKAR, Fahri ve GİNGÖK, Lale (1983). *Anaokulu Öğretmeninin Rehber Kitabı*. İstanbul: Ya-Pa Yayınları.

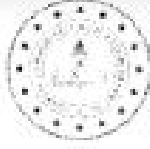

YAVUZER, Haluk (2005). *Çocuk Psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

YILDIRIM, Ali ve ŞİMŞEK, Hasan (2005). *Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

YÖRÜKOĞLU, Atalay (1992). *Çocuk Ruh Sağlığı. Çocuğun Kişilik Gelişimi, Yetiştirilmesi Ve Ruhsal Sorunları*. İstanbul: Özgür.

8. EKLER LİSTESİ

8.1. Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü Araştırma İzin Belgesi

	<p>T.C. KONYA VALİLİĞİ İl Milli Eğitim Müdürlüğü</p>	
<p>Sayı : 83688308-605.99-E.12211124 Konu : Araştırma İzin (Saliha YURTERİ ÖZTÜRK)</p>	<p>07.09.2020</p>	
<p>NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE (Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)</p>		
<p>İlgi : a) MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 21.01.2020 tarihli ve 2020/2 sayılı Genelgesi. b) 21/08/2020 tarihli ve 48178250-300-E.13466 sayılı yazınız.</p>		
<p>Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü Seramik Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Saliha YURTERİ ÖZTÜRK'ün, "Okul Öncesi Çocuklarda Üç Boyutlu Seramik Etkinlikleri Üzerine Bir Durum Çalışması" konulu araştırmasını uygulama talebi incelenmiştir.</p>		
<p>Araştırmamın; Seçkinli Öğretmen Fuat Altın Anadolunda eğitim gören öğrencilere eğitim öğretili aksatmamak ve ilgi (a) Genelgede belirtilen açıklamalara uyulması kaydıyla uygulanmasında sakınca görülmemektedir. Müdürlüğümüze bağlı eğitim kurumlarındaki çalışmaları 2020-2021 eğitim öğretim yılı içerisinde tamamlanması zorunludur. Araştırma kapsamında yürütülecek çalışmaların 2020-2021 eğitim öğretim yılında tamamlanması durumunda Müdürlüğümüzden tekrar izin alınması gerekmektedir.</p>		
<p>Araştırmada Müdürlüğümüz tarafından onaylanarak gönderilen veri toplama araçlarının kullanılması, elde edilecek kişisel verilerin gizliliği hususuna dikkat edilmesi ve araştırma sonucunun çalışma bitiminden itibaren 30 gün içerisinde CD ortamında bir nüsha olarak Müdürlüğümüze gönderilmesi gerekmektedir.</p>		
<p>Bilgilerinizi ve adı geçene tebliğini arz ederim.</p>		
<p>Seyit Ali BÜYÜK İl Milli Eğitim Müdürü</p>		
<p>Ek: 1-Genelge (3 Sayfa) 2-Öğrenci Gözlem Formu (1 Sayfa)</p>	<p>Güvenli Elektronik İmza ile Adı ile Ayarlar./...../2020 Öğretmen</p>	
	<p>Aksoyuna Mah./Güneş Cad. No: 4 Karatay/KONYA Elektronik Ad: http://konya.meb.gov.tr e-posta: istatistik42@meb.gov.tr</p>	<p>Aytemel Müdürlüğü : Abdurrahman KAYNAK - Şef Ali Nasir İŞİK - MHKİ-1210 Tel: (0332) 353 30 50 - Faks : (0332) 351 39 40</p>
<p>Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. http://www.guvenliimza.gov.tr adresinden D007-11d1-32e4-ba30-476d izlenilebilir.</p>		

8.2. Araştırma Veli İzin Belgesi Örneği

Saygı Veli;

Çocuğunuzun katılacağı bu çalışma, “Okul Öncesi Çocuklarda Üç Boyutlu Seramik Etkinlikleri Üzerine Bir Durum Çalışması” adıyla, yapılacak bir “Yüksek Lisans” araştırma uygulamasıdır.

Araştırmanın Hedefi: Okul öncesi eğitiminde üç boyutlu seramik çalışmalarının, çocuklarda bilişsel, sosyal-duygusal, psiko-motor, dil ve öz bakım gelişimlerine etkilerinin araştırılması.

Araştırma Uygulaması: Seramik Ürün Çalışma ve Gözlem şeklinde dir.

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ve okul yönetiminin de izni ile gerçekteşmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Araştırma çocuğunuz için herhangi bir istenmeyen etki ya da risk taşımamaktadır.

Çalışmada öğrencilerden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir.

Onay vermeden önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Saygılarımla.

Saliha YURTERİ ÖZTÜRK

Okul Öncesi Öğretmeni

*Velisi bulunduğum.....'in
yukarıda açıklanan araştırmaya katılmasına izin veriyorum.*

İsim-Soyisim İmza:

8.3. Uygulama Fotoğrafları

Çimdikleme Yöntemi Resimleri

Resim: 1

Resim: 2

Resim: 3

Resim: 4

Resim: 5

Resim: 6

Resim: 7

Sucuk Yöntemi Resimleri*Resim: 8**Resim: 9**Resim: 10*

Resim: 11

Resim: 12

Resim: 13

Resim: 14

Resim: 15

Resim: 16

Resim: 17

Resim: 18

Resim: 19

Plaka Yöntemi Resimleri

Resim: 20

Resim: 21

Resim: 22

Resim: 23

Kalıp Alma Yöntemi Resimleri

Resim: 24

Resim: 25

Resim: 26

Resim: 27

Resim: 28

Renklendirme Resimleri*Resim: 29**Resim: 30**Resim: 31**Resim: 32*

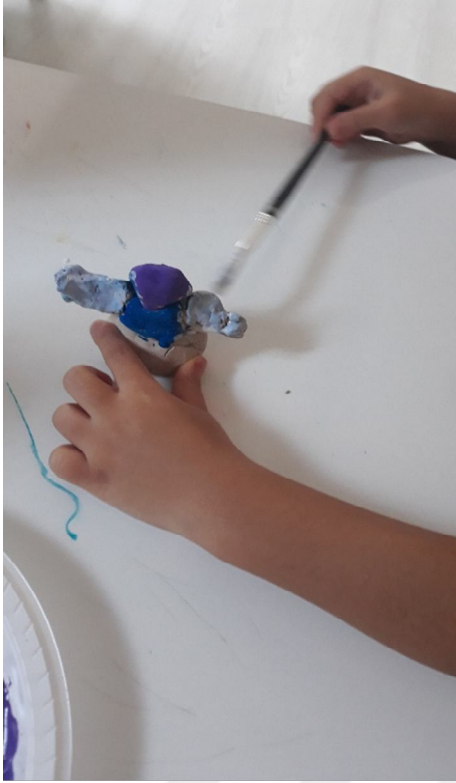
Resim: 33

Resim: 34

Resim: 35

Resim: 36

Resim: 37

Resim: 38

Resim: 39